

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

30 жніўня 2002 года
№ 35 (384)
Выходзіць па пятніцах

Панас Тэлетыдзень

Навіны рэгіёна

Новая школа

СМАРГОНЬ. 2 верасня адбудзецца ўрачыстае адкрыццё школы №7.

Пакуль гэта пачатковая школа, бо пабудавана толькі частка будынка. Прыкладна 180 школьнікаў будуць вучыцца ў дзве змены.

У наступным навучальным годзе, мяркуецца, навучаць і старшакласнікаў. Будоўля не спыніцца. Як сказаў загадчык раённага аддзела адукацыі Валерый Бацько, гэта зусім не будзе перашкаджаць навучальнаму працэсу.

Ірына РАБУШКА.

Пастаянны «кліент» магазіна

МЯДЗЕЛ. Жыхар вёскі Баравікі пранік у магазін у сваёй вёсцы і прыхапіў адтуль спіртное і цыгарэты.

Аказалася, што мужчына быў раней судзімы, і прытым за абрабаванне гэтага ж магазіна! Вызваліўся толькі ў снежні мінулага года, але зноўку пацягнула ў любімае месца. У яго доме знойдзена частка скрадзенага, а сам ён знаходзіцца ў вышуку.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Перастаноўкі ў сістэме адукацыі

АСТРАВЕЦ. Загадчыцай Астравецкага раённага аддзела адукацыі прызначаная **Лілія Янкоўская**, якая да гэтага працавала дырэктарам у Астравецкай СШ №2.

Былы загадчык **Уладзімір Булавіцкі** пайшоў з пасады па ўласнаму жаданню. Цяпер ён працуе ў Белдзяржстраху.

Дырэктарам Астравецкай СШ №2 стала **Вольга Лябедская**, якая раней працавала намеснікам дырэктара па выхаваўчай рабоце.

Ірына РАБУШКА, Мар'ян ВЯНГРОЎСКІ.

Міністр прыехаў

МАЛАДЗЕЧНА. 29 жніўня ў Маладзечна прыехаў міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі, ураджэнец Куранца **Аляксандр Мількота**.

Ён прыме ўдзел у калегіі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі, што пачалася ўчора і прадоўжыцца сёння.

Аддзел інфармацыі «РГ».

Адмена электрацягнікоў

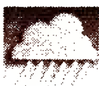

30 жніўня адмяняюцца электрапаязды адпраўленнем з Маладзечна ў 15-08 і прыбыццём з Мінска ў 14-24.

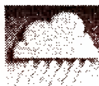
Надвор'е на выхадныя

Субота, 31 жніўня

Мінск
11°С (уначы)
23°С (удзень)

Вільня
9°С (уначы)
24°С (удзень)

Нядзеля, 1 верасня

Мінск
9°С (уначы)
22°С (удзень)

Вільня
9°С (уначы)
22°С (удзень)

Вось і лета прайшло...

МАЛАДЗЕЧНА. 2 верасня, у першы дзень новага навучальнага года, адбудзецца ўрачыстае адкрыццё СШ №14. Каля 1200 жыхароў шостага і дзесятага мікрараёнаў стануць першымі навучэнцамі новай школы.

На гэтым тыдні ў школе яшчэ кіпіць работа: ставіцца мэбля, добраўпарадкуецца тэрыторыя. Школу будуюць усім светам: працуюць не толькі будаўнікі, але і бацькі будучых вучняў, самі вучні, настаўнікі.

Вучыць у школе ёсць каму – педагагічны калектыў школы ўкамплектаваны поўнасцю. Ён будзе самым маладым у горадзе.

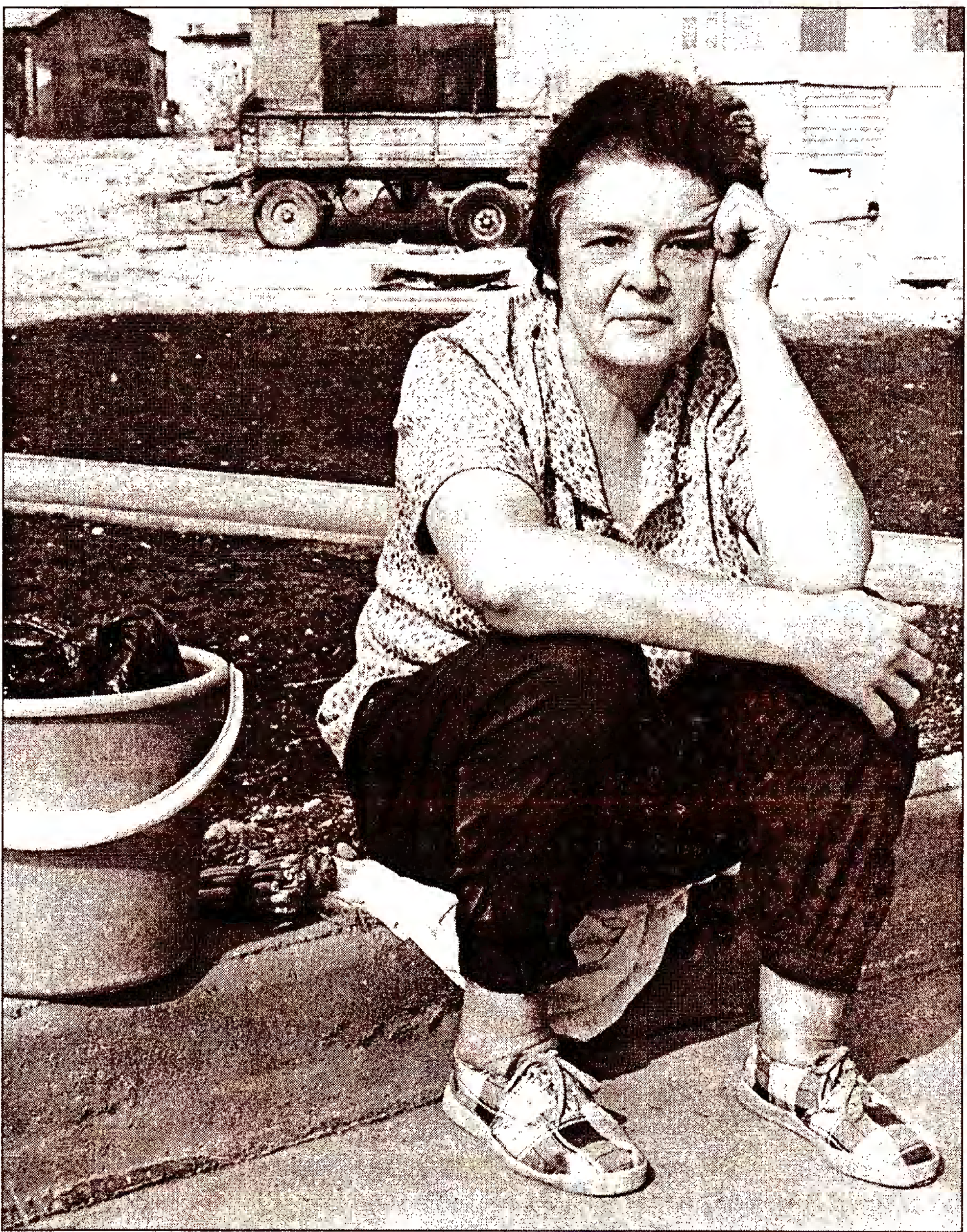
Рабочы дзень у дырэктара школы **Раісы Казановіч** цяпер пачынаецца з шасці гадзін раніцы. На пытанне, ці не сніцца ўжо школа, адказала, што цяпер амаль не спіць.

За апошнія паўгода дырэктар школы пахудзела на 15 кілаграмаў. Вельмі стройная жанчына. Смяецца:

– Хутка трэба будзе ў "Дзіцячы свет" за адзеннем ісці.

Большая частка школьнікаў перайшла ў новую школу з пятай, восьмай, адзінаццатай і дванаццатай школ, бо менавіта яны раней былі размеркаваны за гэтым раёнам. Малодшыя ж класы пераходзілі цалкам разам з настаўнікамі. Сярэднія і старэйшыя класы ў школе зборныя. У чэрвені СШ №14 адсвяткуе першы выпускны вечар, калі вучні адзінага пакуль адзінаццатага класа атрымаюць атэстаты.

Юрый КАРПІЦКІ.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Школу ў шостым мікрараёне будуюць усім горадам. Запрашаюць на дапамогу работнікаў іншых школ. 28 жніўня, поўдзень. Прыбіральшчыца з восьмай школы Вера Бахмецьева таксама аказалася ў ліку валанцёраў.

■ **ГАНДАЛЬ**

Мясцовыя тавары — у кожную краму

МАЛАДЗЕЧНА. Страты ў паловы гарадскіх гандлёвых прадпрыемстваў і напаўненне прылаўкаў магазінаў таварамі мясцовай вытворчасці. Такія праблемы абмяркоўваліся на "круглым стале" з удзелам кіраўніцтва гарвыканкома і буйнейшых гандлёвых арганізацый.

Першы намеснік старшыні гарвыканкома **Яфім Ідэльчык** сказаў, што няма аб'ектыўных умоў для таго, каб гандаль працаваў са стратамі. Па выніках работы за 9 месяцаў гарвыканком разгледзіць паказчыкі ўсіх прадпрыемстваў. Стратным пагражаюць "самыя неадкладныя меры".

Наконт другой праблемы Яфім Ідэльчык паведаміў, што гарвыканком падрыхтаваў распараджэнне, у якім усім суб'ектам гаспадарання, што займаюцца розьнічным гандлем, рэкамендуецца ў асартымент тавараў уключаць прадукцыю мясцовых вытворцаў. Прытым за кожным гандлёвым суб'ектам для кантролю будзе замацаваны адказны работнік гарвыканкома.

Аргументы за такое распараджэнне наступныя: мясцовыя вытворцы напаўняюць бюджэт горада, і калі спажывец падтрымае мясцовага вытворцу, ён падтрымае і горад. На прылаўках магазінаў спажывец павінен бачыць прадукцыю розных вытворцаў, і ў яго ёсць абсалютная свабода выбару, што купляць. Але пажадана, каб у гэтым выбары абавязкова ўдзельнічалі і маладзечанскія тавары.

Кіраўнікі "Маладзечнагандлю", гандлёвага дома "Няміга-Маладзечна", "Дзіцячага свету", магазінаў "Алекор" гаварылі, што не супраць гандляваць і гандлююць мясцовымі таварамі. Але ў іх ёсць некалькі пытанняў да кіраўніцтва мясцовых прадпрыемстваў, асабліва тых, хто вырабляе харчовыя тавары.

Па-першае, вытворцы пастаўляюць не ўвесь свой асартымент. Па-другое, часцяком мясцовыя тавары даражэйшыя за айчынныя і імпартныя аналагі. Пакупнікоў прыцягвае яркая і зручная ўпакоўка. Гандлярам хацелася б бачыць тут больш прагрэс з боку вытворцаў. Моцную канкурэнцыю магазінам складаюць базары. Цэны там, у сярэднім, на 15-20% ніжэйшыя. Адной з прычын такога гандляры бачаць у недасканаласці палітыкі цэнаўтварэння ў нашай краіне. Але Яфім Ідэльчык зазначыў, што на арганізаваны гандаль можа прыцягнуць да сябе пакупніка выдатным абслугоўваннем і гарантаванай якасцю прадукцыі. А рынкі закрываць ніхто не будзе. Здаровая канкурэнцыя будзе толькі на карысць пакупнікам.

Каментарый

Здавалася б, вытворчыя прадпрыемствы павінныя самі выходзіць на гандляроў. Але калі паглядзець, чым гандлююць прадпрымальнікі, то ўбачым, што большасць харчовых прадуктаў там – імпартнай вытворчасці. Бо айчынныя часцяком неканкурэнтныя з-за высокай цаны. А прадпрымальнікам няма розніцы, чым гандляваць. Галоўнае, каб прыбытак быў.

Харчовым прадпрыемствам горада выгадней выпускаць менш прадукцыі – страты будуць меншыя. Прыкладам, паўкілаграма пельменяў вытворчасці мясакамбіната каштуюць звыш дзвюх тысяч. Расійскія можна купіць за 1300-1400 рублёў. Дык навошта мясакамбінату тыя пельмені? Ён іх і не выпускае.

Каб ажывіць мясцовую вытворчасць, трэба пераабсталяваць прадпрыемствы. Прыкладам можа быць Брэсцкі малочны камбінат, прадукцыя якога папулярная ў Маладзечне. Але гэта зрабіць будзе складаней, чым усімі сіламі прасоўваць цяперашнія тавары. Тут ёсць над чым падумаць і ў гарвыканкоме, і на прадпрыемствах.

Юрый КАРПІЦКІ.

■ КОНКУРСЫ

Спаборнічалі прадаўшчыцы

МЯДЗЕЛ. Конкурс маладых прадаўцоў адбыўся ў райцэнтры.

Удзельнічалі 5 прадаўшчыц з мядзельскіх магазінаў. Першае месца заняла **Ганна Мітуневіч** з Дома гандлю, а прыз сімпатый гледачоў дастаўся **Вользе Галіеўскай** з універмага.

Алесь ВЫСОЦКІ.

■ ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

Старому парку – новы выгляд

МЯДЗЕЛ. Папрыгажэў стары графскі парк у Камарове. На яго тэрыторыі навялі парадак, разбілі газоны і заклалі кветнікі.

Насенне і саджанцы прывезлі з цэнтральнага Батанічнага сада. Яшчэ зрабілі гравійныя дарожкі і масткі праз рэчку Бабр0ўня. Пачысцілі і саму рэчку. Ажыццявіла праект грамадскае аб'яднанне «Жанчыны за адраджэнне Нарачанскага краю». Працавалі ў парку работнікі і навучэнцы мясцовага сельскагаспадарчага ліцэя, школы.

Алесь ВЫСОЦКІ.

■ ДАБРАЧЫННАСЦЬ

Падарункі дзецям

ВІЛЕЙКА. У аўторак прайшла акцыя "Пара ў школу".

Дзесяць прадпрыемстваў і арганізацый выдзелілі грошы на набыццё канцтавараў. Іх падарылі сарака шасці няпоўным сем'ям, у якіх выхоўваецца па два ці тры школьнікі. Сярод іх шэсць дзяцей – сацыяльныя сіроты.

Ірына РАБУШКА.

■ БЕЛАРУСКІ МЕСЯЧНІК

Гаворым па-беларуску

Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны з 1 верасня аб'яўляе месячнік беларускай мовы.

Вось што гаворыцца ў звароце ТБМ:

"Большасць з нас ведае родную мову – тытульную мову нашай дзяржавы. Але пра нас гавораць: беларус – гэта нямы, гэта той, хто баіцца размаўляць на сваёй роднай мове.

Кожны сам можа стаць узорам абаронцы мовы для родных, блізкіх, сяброў і прыяцеляў. Павітайся па-беларуску, скажы калегу ці суседу ранкам "Дабрыдзень", увечары па-беларуску развітайся, скажы "Дабранач". Прачытай свайму дзіцяці на роднай мове добры вершык. Можа, ён яго вывучыць. Напішы знаёмаму паштоўку ці ліст па-беларуску. Ці пры аплаце камунальных рахункаў запоўні па-беларуску квіток. Падзякуй чалавеку за добрую справу на роднай мове.

Табе ёсць чым ганарыцца. Гэта на тваёй мове, мове тваіх дзядоў размаўляў і друкаваў кнігі Францішак Скарына, а ён быў больш разумны, чым мы.

Памятай пра лепшых. Будзь сам сабой. Будзь першы".

Аддзел інфармацыі «РГ».

■ ТРАДЫЦЫІ

Часта лёс сям'і відаць з першай сустрэчы

ВІЛЕЙКА. Не менш за 4000 шлюбаў зарэгістравала за сваё жыццё загадчыца Вілейскага ЗАГСа Марыя Вялічка.

Фота Ірыны РАБУШКІ

Загадчыца Вілейскага ЗАГСа Марыя Вялічка.

Гісторыю сваю Вілейскі ЗАГС вядзе з 1944 года. Дзе толькі не туліўся ён за 58 гадоў! Напрыклад, больш за дваццаць гадоў месціўся ў будынку домакіраўніцтва, потым касцёла, Дома культуры, станцыі "хуткай дапамогі", міліцыі. Чацвёрты год рэгіструюць шлюбы ў выставачнай зале мясцовага музея.

У рэшце рэшт Вілейскі ЗАГС займеў сваё памяшканне – былы магазін "Адзенне". Многія гараджане і прыезджыя і цяпер прыпамінаюць, як тут можна было набыць розныя дэфіцытныя тавары – адзенне, халадзільнікі. Да сённяшняга дня за гэтым заходзяць.

Новае памяшканне ЗАГСа амаль падрыхтаванае да сезона восеньскіх вяселляў. Будаўнічыя работы вяліся з 1998 года. Засталіся апошнія штрыхі.

Дваццаць чацверты год кіруе ЗАГСам Марыя Вялічка.

– Марыя Юльянаўна, Вы не знаходзіце, што магазін і ЗАГС у нечым падобныя?

– Нешта ёсць. Толькі ў магазін прыходзяць за патрэбным, а ў ЗАГС – за неабходным.

– Па статыстыцы ў Беларусі кожны другі шлюб распадаецца. А на Вілейшчыне?

Гэтая статыстыка разводаў ніякага дачынення да Вілейкі не мае.

Напрыклад, са шлюбаў, якія заключаліся дваццаць гадоў таму, распаўся кожны пяты, дзесяць год – кожны трэці, два гады таму – кожны дзесяты.

– Можаце прадбачыць, як складзецца лёс новаспечанай сям'і? Ці заключаеце фіктыўныя шлюбы?

– Часта лёс пары відаць з першай сустрэчы, калі яшчэ жаніх і нявеста падаюць заяву. Прычым рэдка памыляюся наконт "нешчаслівых" сем'яў. З дакладнасцю да 75% магу сказаць, што сям'я будзе шчаслівай.

Што тычыцца фіктыўных шлюбаў, то нам пра гэта ніхто не расказвае.

– Якая адметнасць у цяперашніх жаніха і нявесты?

– Нявесты ўсё такія ж прыгожыя. Многія памаладзелі. Раней у 16 гадоў таксама замуж выходзілі, але гэта было з'явай. Зусім не магу прыпомніць, каб жаніліся ў юным узросце. Прычына ранніх шлюбаў адзіная – цяжарнасць жанчыны. Бывае, удзень вяселле гуляюць, а вечарам ужо дзіця нараджаецца.

Наогул, маладыя цяпер сталі больш раскаваныя. Ды і іх бацькі таксама. Маці з гонарам могуць сказаць: "Вось мая ў 16 гадоў дзіця чакае!".

– Як ставіцеся да вянчання? Чаму яно не мае такой сілы, як дзяржаўны шлюб?

– Я не супраць вянчання. Яно дае маладым упэўненасць адзін у адным. Але чалавек павінны шчыра прыйсці да бога. Напрыклад, мой сын абвенчаны. Для гэтага ён пахрысціўся ў 20 гадоў. Цяпер некаторыя вянчаюцца дзеля моды.

Большая сіла за дзяржаўным шлюбам з-за таго, што царква аддзеленая ад дзяржавы. Афармленне дакументаў – усё ж такі дзяржаўная справа.

– Шмат абрадаў мы страцілі. Якога шкада больш за ўсё? Ці верыце ў розныя вясельныя прыкметы?

– Хочацца, каб урачыстую цырымонію паўсюдна праводзілі па-беларуску. І яшчэ, каб гасцей заўсёды сустракалі хлебам-соллю. На жаль, і гэта ўжо страчваецца.

А вось каб жаніх дровы сек ці нявеста ляльку спавівала падчас урачыстасці, не абавязкова.

На прыкметы стараюся не звяртаць увагі. Толькі госці вельмі бурна рэагуюць. Маці ледзь не плачуць, калі хтосьці з маладых пярсцёнак упусціць. Такое некалькі разоў на год здараецца.

Мае суб'ектыўнае адмоўнае меркаванне, калі маладых перавязваюць ручніком ці яны становяцца на яго. Бо на ім спакон веку ляжаў хлеб. Але пра гэты абрад і па-іншаму кажуць: "На ручніку стаяць – век адзін аднаго кахаць".

– Кажуць, з "лёгкай рукі" ўсё атрымліваецца. Вы заключаеце шлюбы. Таму "лёгкая рука" патрэбная, як нікому.

Нейкая праўда ў гэтым ёсць. Што можа пажадаць той, хто сам не змог стварыць добрую сям'ю. Некалі працавала з незамужняй дзяўчынай, якая рэгістравала шлюбы. Кожны раз пры гэтым плакала. Маўляў, нельга мне распісваць маладых.

Дзесяць гадоў таму наогул ніхто не глядзеў, што ў цябе і як у асабістым жыцці.

Перш за ўсё чалавек павінны мець маральнае права рэгістраваць шлюб.

А на рукі, прыкметы лепш не звяртаць увагі... Адносіцца да жыцця з гумарам. Як тыя жанікі і нявесты ў гіпсе, што прыходзяць рэгістраваць шлюб.

Нядаўна нявеста на мыліцах з паламанай нагой была. Жаніх урачыста "нёс" яе нагу. Не разлічыў крыху, завысока паднаў – нявеста і перакулілася. За што потым яшчэ і мыліцай атрымаў.

Ірына РАБУШКА.

Шлюбы і разводы на Вілейшчыне

	Шлюбы	Разводы
За першае паўгоддзе 2001 года	167	105
За першае паўгоддзе 2002 года	158	112

Фота IREX/ProMedia

Галоўнае ў шлюбе – не машыны, а каб сямейнае жыццё не лопнула, як надзіманы шарык.

■ ПАРТРЭТ

Чалавек, які нешта стварае, а не разбурае

АШМЯНЫ. Не праводзіў спецыяльнага апытання, але ўпэўніўся, што большасць ашмянцаў ведае Пятра Явідовіча. Хаця адназначнай ацэнкі яго працы не чую. Камусьці падабаецца, што робіць Пётр, а камусьці – не.

Фота з архіва Пятра ЯВІДОВІЧА

Студэнт Віленскага універсітэта, прадпрымальнік, мастак, старшыня незарэгістраванага інфармацыйна-тэхнічнага цэнтра «Рэгіён» Пётр Явідовіч ва ўласнай майстэрні.

Арганізатар

Вось што хацеў бы пачуць пра сябе сам Пётр:

– Калі маё імя будуць ведаць нашчадкі, то я хацеў бы, каб яны казалі, што Пётр Явідовіч – гэта чалавек, які нешта ствараў, а не разбураў. Мы з камандай маладых людзей стараемся нешта ствараць, даём усім магчымасць для самавыяўлення.

Доказам гэтых слоў служаць некалькі праектаў, якія арганізаваў Пётр. Прыкладам, выдавецкая ініцыятыва. Любы жадаючы можа падрыхтаваць матэрыял пра асобу ці мясціну. І яго можна выдаць невялічкай кніжачкай. Так, падрыхтавана ўжо каля дзесятка брашурак. Пётр іх збірае выдаць тыражом 299 экземпляраў і раздаць у мясцовыя бібліятэкі.

– Усе нашы праекты – некамерцыйныя. І я, і мае паплечнікі займаемся ініцыятывамі ў вольны час. Наконт выдавецтва кніг, то паспрабуем прыцягнуць увагу фондаў, ці бізнесменаў да нашага праекта. Магчыма, яны фінансава падтрымаюць нашую ідэю.

Дарэчы, у Літве я ўдзельнічаў і рэалізаваў некалькі праектаў. Прыкладам, дапамога малазабяспечаным сем'ям, развіццё недзяржаўнага сектара эканомікі Беларусі і Літвы. У гэтай краіне фундатары свабоднай адклікаюцца. А ў Беларусі цяжка нешта зрабіць без удзелу ці дазволу "вертыкалі".

Другі прыклад. Звярнуліся да мяне маладыя людзі з ідэяй адпачыць і прыбраць ля развалін Гальшанскага замка. У ліпені мы з'ездзілі туды. І адпачылі, і прыбралі. У жніўні прыйшлі гальшанскія хлопцы і дзяўчаты. Раней тут рабілі кераміку. Моладзь хоча адрадзіць традыцыі. Дамовіліся з'ездзіць у Івянец. Там працуюць моцныя ганчары. Парэкамендавалі **Антона Пракаповіча**. Прыехалі ў Івянец, а аказалася, што майстар у летні перыяд працуе ў Дудутках. З'ездзілі туды. Спадзяюся, сустрэча з івянецкім майстрам прынясе практычную карысць гальшанскай моладзі.

У мяне ёсць дзесяцігадовы досвед удзелу ў выбарчых кампаніях.

– Можа, у палітыку пойдзеце?

– У Беларусі сябе цяжка бачыць у палітыцы – няма тут магчымасці для самавыяўлення. Чаму? Не ведаю. Можа, мяне не разумеюць, можа, я чагосьці не разумею. За мяжой – працей. Мяне ў ліку членаў незарэгістраванага "Беларускага аб'яднання маладых палітыкаў" маладыя кансерватары Чэхіі запрасілі на конкурс, прысвечаны выбарчай кампаніі. Кліп, які я падрыхтаваў, заняў першае месца. Мяне запрасілі на работу ў Чэхію, але, на жаль, адмовіўся па сямейных абставінах – захварэў бацька. Атрымліваецца, што ідэі лепш рэалізоўваць за мяжой.

Прадпрымальнік, мастак і студэнт

Калі чуеце ад чалавека, што ён большую частку часу аддае пад некамерцыйныя праекты, то ўстае пытанне – на што ж ён жыве?

– У мяне ёсць свой бізнес – майстэрня па рамонту гадзіннікаў. Але закрываю гэтую справу – падаткі сталі вялікія. Ёсць попыт на мае карціны, у тым ліку і за мяжой. Таму пераводжу дзейнасць на мастацтва. Адкрыў ліцэнзію на дзейнасць у галіне мастацкай творчасці. Змагу свабодна прадаваць карціны.

– Вы вучыцеся ў Вільні. Чаму вырашылі атрымаць адукацыю за мяжой?

– Сябры параілі. Ды і ў Літве нейк вальней сябе адчуваеш. Маю сувязі ў беларускім бамондзе Вільні. Яны там жывуць нармальным жыццём. Без лішніх узрушэнняў, якія надта замінаюць тутэйшым. Да таго ж вучоба ў Вільні дае бясплатную літоўскую візу.

– Літоўскую мову ведаеце?

– Паступова вучу. І часу вучыць яшчэ ёсць. Пасля заканчэння аддзялення беларускай філалогіі ў педагагічным універсітэце планую паступіць туды ж на аддзяленне "маркетынг антыкварнай справы", якое адкрыецца неўзабаве.

– Дзе б вы хацелі жыць?

– Вызначуся пасля заканчэння вучобы. Калі застануся ў Беларусі, то няблага б было стаць міністрам замежных спраў. Каб узнавіць разладжаныя цяпер сувязі з суседнімі і іншымі краінамі. Каб Беларусь усприймалі краінай, у якой ёсць сваё "я".

Юрый КАРПІЦКІ.

■ СПРАВЫ ЖАЛОБНЫЯ

«В этой жизни умереть не ново...»

МАЛАДЗЕЧНА. Толькі таленавіты паэт, якім, зрэшты, і быў Сяргей Ясенін, змог так вобразна выказаць адносіны да фінішу чалавечага быцця.

Кожны з нас рана ці позна пакіне гэты свет. І ў тым, што ніхто не здольны адкупіцца ад смерці – сума не мае аніякага значэння, увесці бессмяротнасць дэкрэтам або ўказам, бачыцца мне праява вышэйшай справядлівасці. Перад смерцю роўныя ўсе!

Да любой з'явы, любой падзеі, да смерці таксама, можна адносіцца па-рознаму. Па-філасофску – і шукаць прычынна-выніковыя сувязі. У матэрыяльнай плоскасці – у якую суму яна можа выліцца. Як фаталіст – што будзе, тое будзе. Для знаёмых і суседзяў нябожчыка смерць – падстава яшчэ раз прыгадаць жыццёвы шлях апошняга; для родных і блізкіх – найперш гора, а затым ужо непазбежныя клопаты, звязаныя з пахаваннем. Якія складанасці пры гэтым узнікаюць, што, можа быць, перашкаджае дастойна і без лішніх выпрабаванняў для жывых адправіць чалавека ў апошні зямны шлях? Мёртвым не баліць, баліць жывым.

Мёртвым не баліць, баліць жывым. Фота IREX/ProMedia.

Бюро пахавальнага абслугоўвання УП "Камунальнік", як зазначыла яго загадчыца **Любоў Целешман**, імкнецца аблегчыць боль страты блізкага чалавека, садзейнічаць вартаму пахаванню нябожчыка. Сярод паслуг – выдзяленне месца для пахавання на могілках "Лазавец" і выдача дазволу на падзахаванне на старых, цяпер ужо закрытых могілках у раёне завода парашковай металургіі. Месца для пахавання выдзяляецца бясплатна. Работнікі бюро за пэўную суму (усе паслугі занесены ў прэйскурант) выкапаюць магілу, вынясуць нябожчыка з кватэры, прыбяруць месца пахавання. У бюро можна заказаць на пэўны час катафалк і (альбо) грузавую машыну, афарміць пасведчанне аб смерці і атрымаць дапамогу на пахаванне. Бюро, варта адзначыць, працуе штодзённа, у выхадныя – па скарочанаму графіку. Асноўная недарэчнасць, з якой даводзіцца сутыкацца загадчыцы бюро пры выдзяленні месца для пахавання, – гэта адсутнасць пасведчання аб смерці альбо ўрачэбнай даведкі. Варыянтаў два: адмовіць альбо парушыць інструкцыю.

Гарадская паліклініка, па словах яе загадчыка **Тамары Сіўцэвіч**, па суботах працуе з 9 да 15 гадзін, і атрымаць урачэбнае пасведчанне аб смерці чалавека не складана. Неабходна толькі, каб дадзены дакумент "умяшчаўся" ў рамкі яшчэ аднаго дакумента – інструкцыі Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь ад 4 красавіка 2002 года, дзе прадугледжаны ўсе моманты выдачы ўрачэбнага заключэння.

Аддзел ЗАГС гарвыканкома таксама з'яўляецца адным са звёнаў сумнага ланцужка. А таму працуе ў рэжыме, які найбольш задавальняе людзей, – з 9 да 18 гадзін штодзённа, акрамя нядзелі. Выкарыстанне камп'ютэра дазваляе апрацаваць неабходныя дакументы за нейкія 15 хвілін. Разам з тым яго загадчыца **Ніна Шарыпава** бачыць шляхі ўдасканалення работы і свайго калектыву, і тых, каму даводзіцца нейкім чынам удзельнічаць у журботным працэсе пахавання. Для Маладзечна, да прыкладу, найбольшай праблемай з'яўляецца прадастаўленне транспарту для дастаўкі нябожчыка да месца пахавання, а таксама перавозкі ўдзельнікаў працэсіі, музычнае суправаджэнне... Без удзелу гарадскіх улад вырашыць яе немагчыма.

Сёлета ў маі Саўмін краіны прыняў пастанову, у якой рэгулюецца парадак выплаты грашовай дапамогі з боку дзяржавы пры пахаванні грамадзян розных сацыяльных груп і ўзростаў. Намеснік начальніка ўпраўлення па працы і сацыяльнай дапамозе гарвыканкома **Галіна Копач** засяродзіла ўвагу менавіта на гэтай акалічнасці. Так, калі паміраe работнік, за дапамогай неабходна звяртацца па месцы яго работы, калі пенсіянер – па месцы выплаты пенсіі. Цэнтр занятасці аказвае дапамогу сям'і зарэгістраванага беспрацоўнага. Права на дапамогу захоўваецца на працягу шасці месяцаў з часу смерці чалавека. У пераліку дакументаў, якія неабходна прад'яўляць у такім выпадку, – пасведчанне аб смерці, даведка ЗАГСа і пашпарт той асобы, якая ўзяла на сябе абавязкі па пахаванню грамадзяніна. Сума дапамогі таксама рэгламентуецца згаданай пастановай. Калі, не дай бог, абрываецца жыццё дзіцяці, то для атрымання дапамогі патрэбна яшчэ прыкладаць пасведчанне аб нараджэнні, а для навучэнцаў – і даведку з навучальнай установы.

"Вузкім" месцам саўмінаўскай пастановы з'яўляецца тое, што яна пазбавіла дапамогі сем'і тых грамадзян, якія на дзень смерці лічыліся беспрацоўнымі і не стаялі на ўліку ў цэнтры занятасці.

Дапамога на арганізацыю пахавання падобнай катэгорыі грамадзян і іх дзяцей – непаўналетніх і навучэнцаў, грамадзян, асоба якіх невядомая, а таксама тых, хто вярнуўся з месц пазбаўлення волі, – растлумачыла намеснік загадчыка фінансавага аддзела гарвыканкома **Марына Бубен**, выплачваецца з мясцовага бюджэту – гарадскога і абласнога. Але ў бюджэце Маладзечна на 2002 год падобныя сродкі не прадугледжаныя.

Іван МЁДАЎ.

Курсы валют НБ РБ

	22 жніўня	29 жніўня
Долар ЗША	1842,00 руб.	1847,00 руб.
Еўра	1806,82 руб.	1811,54 руб.
Злоты	445,52 руб.	442,77 руб.
Літ	523,33 руб.	524,49 руб.
Расійскі рубель	58,34 руб.	58,50 руб.
«Вулічныя» курсы ў Маладзечне		
Долар	1860-1875 руб.	1850-1875 руб.

Маладзечна. Цэны ў сераду на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 21.08	28.08
Кілбаса с/вялен., 1 кг	10990	10990
Сасіскі, 1 кг	4900	4900
Селядзец, 1 кг	2500	2500
Рыс, 1 кг	700	680
Грэчка, 1 кг	530	530
Цукар, 1 кг	820	820
Яйкі курыныя, 1 дзес.	900	1200
Алей, 1 л	2000	1850
Маянэз, 200 г	400	400
Кава "Пеле", 100 г	2000	2000
Шпроты, бляшанка 160 г	600	600
Соус там. «Мінскі», 0,5 л	700	650
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	550	600
Капуста, 1 кг	450	400
Лімоны, 1 кг	1600	1800
Апельсіны, 1 кг	1450	1500
Агуркі, 1 кг	650	450
Памідоры, 1 кг	700	720
Перац, 1 кг	1000	800
Кавуны, 1 кг	400	400
Морква, 1 кг	450	500
Дыня, 1 кг	1100	1300
Сялянскія прадукты		
Малако, 1 л	500	550
Смятана, 1 л	1500	1800
Масла, 1 кг	3800	4000
Тварог, 1 кг	1500	1500
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1200	1500
Бульба, 1 вядро	2400	2200
Чарніцы, 5-літровае вядро	5000	7500
Алыча, 5-л. вядро	1000	1000
Брусніцы, 5-л. вядро	7000	8000
Слівы, 5-л. вядро	3000	3000
Абляпіха, 5-л. вядро		5000
Дурніцы, 5-л. вядро		5000
Чарнаплодная рабіна, 5-л. вядро		3000

■ ЖНІВО-2002

Камбайнеры пафарсяць у касцюмах

МЯДЗЕЛ. У мінулую суботу ў райцэнтры адбыліся «Дажынкі». Грашовыя прэміі і дыпломы райвыканкома атрымалі лепшыя ўдзельнікі жніва.

А камбайнеру з калгаса «Будслаўскі» Івану Баркоўскаму і яго памочніку 16-гадоваму **Анатолю Катковічу**, якія найбольш у раёне намалацілі збожжа, быў яшчэ падарунак. Шэфы з Савецкага раёна Мінска ўручылі кожнаму па касцюму, што пашылі на адной з лепшых фірмаў сталіцы.

Алесь ВЫСОЦКІ.

■ ПАСЛУГІ

Лезьце пад ваду

МЯДЗЕЛ. З пачатку сезона ў нацпарку «Нарачанскі» прадалі 102 пуцёўкі на падводнае паляванне.

Дазволена яно на азёрах Мядзел, Рудакова і Воўчына. На дзень пуцёўка каштуе пяць тысяч рублёў, на пяць – дваццаць тысяч. Ацэньваюць, што ў гэтага віду адпачынку – добрыя перспектывы. Магчыма, на наступны год з'явіцца адмысловы тур для аматараў пагружэння пад ваду.

Алесь ВЫСОЦКІ.

■ ВЫТВОРЧАСЦЬ

Лясгас – планавая гаспадарка

Вілейскі раён – адзін з буйнейшых у Мінскай вобласці. Яго лясное багацце складае 89 тысяч гектараў.

З такой гаспадаркай цяжка ўправіцца, аднак прамысловая дзейнасць Вілейскага лясгаса трымаецца на добрым узроўні і паступова развіваецца. Аб'ём выпрацоўкі драўніны ў параўнанні з першым паўгоддзем 2001 года вырас на 11,5%, а экспарт склаў 132% да ўзроўню мінулага года. "Рэцэптамі" паспяховай працы дзеліцца галоўны ляснічы Вілейскага лясгаса **Канстанцін Шатрапка**.

Фота IREX/ProMedia.
Разліковая лесасека Вілейскага лясгаса дае каля сотні тысяч кубаметраў драўніны ў год.

— Канстанцін Генадзьевіч, праца на экспарт ваш асноўны накірунак?

— Не, мы працуем і на ўнутраны рынак. З замежных партнёраў можна назваць Венгрыю, Літву. Туды мы накіроўваем драўніну і пiламатэрыялы. Усе работы вядуцца з ведама Беллесэкспарту і Камітэта лясной гаспадаркі. Напрыклад, разлік аб'ёмаў вытворчасці ці велічыні пастаўкі. Унутры Беларусі адпраўляем сыравіну на Светлагорскі цэлюлозна-папяровы камбінат. Калі патрэба ў драўніне ёсць у мясцовых дрэваапрацоўчых заводаў, напрыклад, у "Буддэталяў", выдзяляем для іх дзялянку з ляснога фонду, і яны працуюць там самі.

— Якія пароды драўніны ў асноўным ідуць на продаж?

— Найбольшым попытам карыстаецца хвоя. Яе добра купляюць і ў Беларусі, і за мяжой. Наогул, на экспарт сёлета адпраўлена 7184 кубічныя метры сыравіны і 590 кубічных метраў піламатэрыялаў.

— Ці мае лясгас свае перапрацоўчыя прадпрыемствы?

— Прадпрыемствы – гэта гучна сказана. Ёсць два цэхі: адзін у вёсцы Рэчкі, другі ў Ільі з сучасным фінскім абсталяваннем.

— Як вызначаецца колькасць лесу, якую можна або трэба высекчы?

— Ёсць так званая разліковая лесасека. Яна фарміруецца з дапамогай навуковых метадаў і вызначае аб'ём лесасечнага фонду, гэта значыць, спелы лес, які трэба высякаць. Лесасека вызначаецца кожныя дзесяць гадоў, апошнюю склалі ў 1998 годзе. Цяпер яна складае 92,5 тысячы кубічных метраў у год. Але за мінулы год высеклі на 10 тысяч кубічных метраў больш. На такое павелічэнне неабходнага аб'ёму ўздзейнічаюць і прарэджванне сухастою, і высечкі маладняку да дваццаці гадоў (для забеспячэння нармальнага росту), і ачыстка пасля пажару, і шмат іншага. Прагноз на 2008 год дапускае павелічэнне спелага лесу ў паўтара раза.

— Як часта здараюцца лясныя пажары?

— За паўгода ўжо сорак тры выпадкі. Але, на шчасце, лесу яны знішчылі няшмат: 3,8 гектара, або па 0,09 гектара на адзін выпадак.

— Асноўныя віноўнікі, напэўна, людзі, што адпачываюць?

Так. Прычым сустракаецца як выпадковае, так і наўмыснае падпальванне. У лесе цяжка злавіць вінаватага. Ішоў чалавек, кінуў запалку і пайшоў сабе далей. Аднак па фактах падпалаў супрацоўнікамі міліцыі складзены пяцьдзесят два пратаколы. Таму ўсё ж такі лепш не адносіцца да лесу абыякава, бо і дзяржаве наносіцца шкода, і свая кішэнь лягчэе.

Аляксей ЧУБАТ.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Вайна пра сябе нагадвае

ВАЛОЖЫН. На мінулым тыдні ў вёсцы Ганчары мясцовы жыхар падчас уборкі ўраджаю ў сваім агародзе знайшоў снарад часоў другой сусветнай вайны.

Яго павінна абясшкодзіць брыгада мінскіх сапёраў. Але мінчане пакуль не прыехалі. Снарад ахоўвае мясцовая міліцыя.

Таксама на мінулым тыдні 15-гадовы вучань Сакаўшчынскай сярэдняй школы атрымаў пашкоджанні ад патронаў, якія хлопец знайшоў у лесе. У час, калі падлетак разбіраў патроны, адзін з іх выбухнуў і параніў вучня. Якога з апёкамі шыі і грудной клеткі даставілі ў бальніцу. Пашкоджанні былі не надта сур'ёзныя. Хлопца ўжо выпісалі.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Маладзечна: горад пры дарозе

Сёння цэнтр нашага рэгіёна, без сумнення, Маладзечна. Але па ўсіх прадпасылках Вілейцы была прадвызначана заглаўная роля ў рэгіёне. Даволі-такі старажытны горад у жывапіснай мясцовасці на правым беразе суднаходнай калісьці Віліі, ад гэтага гербам стала судна, якое плыве па рацэ і нагружана таварам.

Горад на рэдкасць кампакты. Калі аўтара гэтых радкоў у 1967 годзе запрашалі на пастаяннае месца жыхарства ў Вілейку, калі не памыляюся, адзін з мясцовых журналістаў Барыс Манцэвіч прыводзіў і такі аргумент: маўляў, толькі Санкт-Пецярбург і Вілейка забудоўваліся паквартальна, гэта значыць, па плану. Магчыма, тут было больш ад мясцовага патрыятызму, але цэнтр Вілейкі сапраўды падзелены на правільныя кварталы падоўжнымі і папярочнымі вуліцамі, што ў нашых беларускіх пасяленнях сустракаецца рэдка.

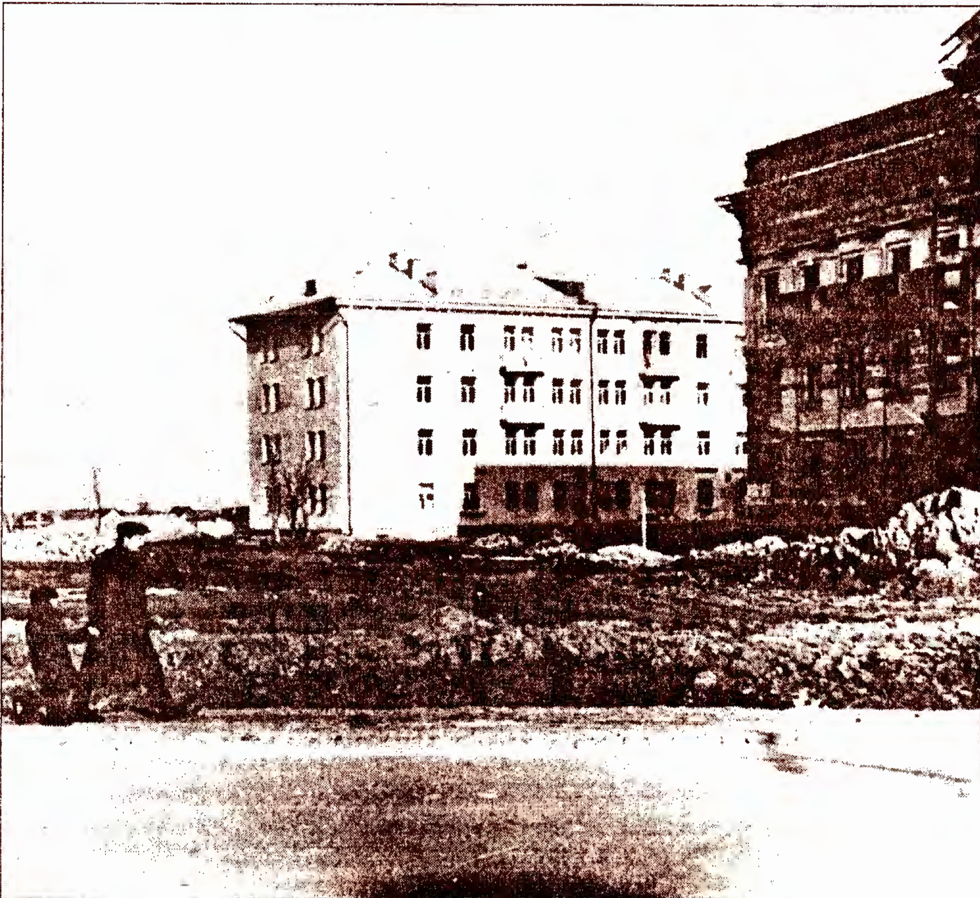
Канец 50-х гадоў. Цэнтральнай плошчы, галоўнага пляца горада, тады яшчэ не было. Фота з фондаў Мінскага абласнога краязнаўчага музея.

Візітная картка

Упершыню звесткі пра Маладзечна ўпамінаюцца ў 1388 годзе. Да XVII стагоддзя ў Маладзечне было каля трох тысяч жыхароў. У 1864 годзе тут адкрылася Маладзечанская настаўніцкая семінарыя, у 1873 годзе праз Маладзечна пракладзеная Лібава-Роменская чыгунка. У 1929 годзе Маладзечна атрымала статус горада. Цяпер у Маладзечне пражывае 98 тысяч чалавек. У горадзе працуе 5 гарадскіх бібліятэк, дзіцячыя музычная і мастацкія школы, 14 агульнаадукацыйных школ, тэхнікум, каледж, 5 прафесійных вучылішчаў, драматычны і лялечны тэатры. У Маладзечне працуюць каля 90 дзяржаўных прадпрыемстваў, каля 460 недзяржаўных арганізацый, 15 сумесных прадпрыемстваў, 8 банкаў, 231 магазін, каля 2,5 тысячы прадпрымальнікаў.

Горад пры дарозе

Сур'ёзныя карэктывы ў перспектыву Вілейкі ўнесла будаўніцтва Лібава-Роменскай чыгункі, якая звязала беларускія губерні з портамі Балтыйскага мора і Украінай. Лёс распарадзіўся так, што яе каляіна прайшла праз Маладзечна, куды ў 1873 годзе прыбыў першы цягнік, і прадвызначыла ў будучыні гэтаму гораду ролю буйнога чыгуначнага вузла. Добра, што гэта падзея нарэшце ўвекавечана ў назве вуліцы ў горадзе – Лібава-Роменская. Ёсць легенда аб паходжанні назвы Маладзечна. Праязджала быццам бы па тракце з Мінска на Захад Кацярына II, і на ўсім яе шляху мясцовае насельніцтва ўсыпала кветкамі дарогу і ўсхвалявана скандзіравала: "Радуйся, красная маладзіца!". Адсюль і з'явіліся на свет назвы Радашкавічы, Краснае і Маладзечна.

1959 год. Цяперашні палітэхнікум яшчэ будуецца. Фота з фондаў Мінскага абласнога краязнаўчага музея.

Фота з фондаў Мінскага абласнога краязнаўчага музея. Сярэдзіна мінулага стагоддзя. Ля скрыжавання цяперашніх вуліц Прытыцкага і Валынца.

Версія простая і забаўная, але не мае пад сабой ніякай рэальнай гістарычнай асновы. Таму што, нават калі і наведвала імператрыца тутэйшыя мясціны, то гэта было ніяк не раней другой паловы XVIII стагоддзя. Між тым ёсць пісьмовая крыніца – Грамата князя Ноўгарад-Северскага Дзмітрыя Альгердавіча Карыбута ад 16 снежня 1388 года, у якой гаворыцца пра Маладзечна. Так што населены пункт з назвай Маладзечна аснаваў за чатыры стагоддзі да царствавання Кацярыны Вялікай.

Менавіта гэты год і стаў афіцыйнай датай адліку гісторыі Маладзечна.

Агінскія, Карл XII, Напалеон I

Тым не менш да пракладкі чыгункі аб Маладзечне вядома няшмат.

Уладальнікаў Маладзечна было шмат, але большая частка яго гісторыі звязана з імем князёў Агінскіх, якія валодалі ім з 1711 па 1822 гады. Апошнія тры гады мястэчка належала самому Міхалу Клеафасу Агінскаму – аўтару вядомага паланеза "Развітанне з Радзімай". Ад замка Агінскіх засталіся толькі ўзгоркі з правага боку ад мосту праз Ушу па дарозе на Вілейку.

У 1708 годзе праз Маладзечна прайшлі шведскія захопнікі Карла XII. Двойчы "прасаваў" Маладзечна сваімі войскамі Напалеон I па дарозе на Маскву, і атрымаў тут разгром сваіх войскаў.

Выручыла чыгунка

З будаўніцтвам чыгункі з'явіліся прадпрыемствы, якія яе абслугоўвалі, — дэпо, шпалапрапітны завод, з'явіўся майстравы люд, які заявіў аб сабе ў рэвалюцыйных падзеях 1905-1907 гг.

Чыгуначнікі ў горадзе заўсёды былі самым шматлікім і паважаным саслоўем.

Да з'яўлення завода "Спадарожнік" іх калоны былі самымі масавымі на святочных дэманстрацыях. Дзень чыгуначніка ў першую нядзелю жніўня чакаў увесь горад, бо суправаджаўся не толькі ўрачыстым сходам на танцпляцоўцы ў чыгуначным парку (цяпер сквер побач з кінатэатрам "Радзіма"), але і традыцыйным да нашых дзён бясплатным выездам на спецыяльным цягніку на прыроду на Вілію ў Залессе.

У цяжкія сталінскія пяцідзесятыя гады многіх маладзечанцаў выручаў "вагон-лаўка" з "мінскім хлебам", які рэгулярна прыходзіў на запасны пуць. Да гэтага часу здаецца, што нічога смачнейшага не еў.

Далучалі да культуры "вагоны-клубы", якія таксама рэгулярна прыбывалі на станцыю. У іх дэманстравалі кіно (кінатэатр "Радзіма" быў пабудаваны ў канцы 1952 года, а халоднага драўлянага "Камсамольца" побач з сярэдняй школай №3 гараджанам не хапала).

Добра забытае старое

Усе цягнікі ў бок Масквы і Прыбалтыкі рабілі 20-хвілінны прыпынак для заправукі паравозаў вадой. На гэты час на пероне заранёй разгортваў свае столікі чыгуначны рэстаран, каб абслугоўваць пасажыраў, што выбягалі з вагонаў, у асноўным мужчын ў паласатых піжамах. Сёння пасажыры падарожнічаюць, як правіла, у спартыўных касцюмах, тады ж у модзе былі ў дарозе такія піжамы.

Кожны састаў дальняга следавання сустракаўся і праводзіўся маршам "Развітанне славянкі".

Сёння, калі мае спадарожнікі ў электрычцы на Маладзечна адчуваюць замілаванне, што на цэнтральным мінскім вакзале з музыкай сустракаюць маскоўскія і замежныя цягнікі, не прамінаю адзначыць, што ўсё гэта было ў Маладзечне паўвека назад. Вось ужо сапраўды: новае – гэта добра забытае старое.

У чыгуначнікаў быў свой жылы раён паблізу лакаматыўнага і вагоннага дэпо – 1, 2, 3 Паравозныя вуліцы, свая сярэдняя школа №22 у трох драўляных будынках каля пераезда, пацясненых будаўніцтвам пуцепровада, стадыён "Лакаматыў" у залінейным раёне. Былі і ёсць свае магазіны, медыцынскія ўстановы, дзіцячыя сады. Ім належыць Дом культуры – адзіны, што захаваўся на сёння ў горадзе. Дарэчы, цяперашні Дом культуры – гэта трэці за пасляваенныя гады. Спачатку гэта быў клуб чыгуначнікаў у будынку барачнага тыпу па вуліцы Рэвалюцыйнай (цяпер Прытыцкага) на месцы пабудаванага і знесенага потым магазіна №15, затым – цагляны аднапавярховы будынак паблізу чыгункі, побач з былой станцыйнай пажарнай і цяперашняй тэрыторыяй дыстанцыі пуці.

Паміж дзвюма сталіцамі

Але не толькі ўплыў Мінска зведаў горад. Праз яго пралегла аўтамагістраль на Вільню і іншыя прыбалтыйскія гарады.

Усё гэта дае падставы для вываду аб своеасаблівай унікальнасці Маладзечна. Магу заверыць чытача, што ён не знойдзе не толькі на карце Беларусі, але, магчыма, і былога Савецкага Саюза, горад, які б знаходзіўся ў паўтары гадзіны язды ад адной сталіцы – Мінска і ў дзвюх гадзінах ад другой – Вільні.

Месцазнаходжанне паміж дзвюма сталіцамі аказвала хоць і нябачны, але ўсё ж такі ўплыў на культуру і быт маладзечанцаў. Бытавала нават легенда, як маладзечанцы куплялі касцюм ці паліто. Спачатку глядзелі ў сваіх магазінах, затым ехалі ў Мінск, пасля гэтага на цягніку "Чайка" – у Вільню, а ў канчатковым выніку рабілі пакупку ў Маладзечне. Сам не раз рабіў такія маршруты.

Цяпер сталіца суседняй Літвы адасобілася мяжой. Гісторыя, як вядома, не ведае ўмоўнага ладу. Жыццё працягваецца, і выстройваць яго трэба, выходзячы з новых рэалій.

Міхаіл ФІЛІСТОВІЧ,
кандыдат гістарычных навук.

■ ПАРТРЭТ

Дзень Пятра і Паўла

МАЛАДЗЕЧНА. Спорт не ведае межаў, мова яго не мае патрэбы ў перакладчыках. Спартсмен спартсмена пазнае здалёку.

Менавіта так і адбылося у нашай гісторыі, галоўнымі героямі якой сталі падданы яе Вялікасці Каралевы Вялікабрытаніі Пётр Чайкоўскі і грамадзянін Рэспублікі Беларусь Павел Сталбавенка.

Пётр

Гэта яго трэці прыезд на радзіму. Першы супаў са жнівеньскім путчам 1991 года, і Пётр Чайкоўскі тады падумаў нават, што зрабіў вялікую памылку, калі рашыў-такі адправіцца з Англіі ў Беларусь. Палітычную нестабільнасць дапаўняла эканамічнае бязладдзе – чэргі за самымі неабходнымі прадуктамі харчавання, дэфіцыт тавараў, чаго важныя жыхары туманнага Альбіёна не памяталі ад самай вайны. Але покліч роднай зямлі, нястрымнае жаданне ўбачыць магілы бацькоў і родных аказаліся мацней за ўсе апасенні; і Пётр Іванавіч ад той пары яшчэ двойчы наведваўся ў родную вёску Выгалавічы, што на Мядзельшчыне, у Мінск, у Маладзечна. Менавіта адсюль у 1943 годзе яго, шаснаццацігадовага юнака, фашысты вывезлі ў Аўстрыю. Працаваў на мясцовага бюргера, пасля прыходу войск саюзнікаў запісаўся ў польскую Армію Краёвую. Затым трапіў у Англію. Чаму туды, а не на радзіму – асобная тэма. Ніякай работы не цураўся беларус Чайкоўскі. У 1961 годзе спаткаўся з будучай жонкай, італьянкай па нацыянальнасці, з якой і асеў стала ў Лідсе – цэнтры графства Уэст-Йоркшыр. У 1991 годзе, калі споўнілася 60 год, выйшаў на пенсію. А гадоў за дзесяць да таго заняўся марафонскім бегам, каб падтрымаць здароўе. Многа разоў прымаў удзел у Лонданскім марафоне, быў сярод пераможцаў у сваёй узроставай групе (варта сказаць, што іншым разам удзел у забегах бяруць да 40 тысяч чалавек). Ахвяраваныя на марафон грошы – ёсць у Англіі такі звычай – ідуць на розныя дабрачынныя мэты. Апошнім часам наш герой ды іншыя англійскія беларусы накіроўваюць іх на лячэнне і аздараўленне "чарнобыльскіх" дзетак. "А як жа інакш, калі лічыш сябе патрыётам Беларусі, калі любіш Беларусь", – пераканаты Пётр Чайкоўскі.

Фота Аляксандра ЛАЗОЎСКАГА.

Майкі на памяць. Колькі яшчэ кіламетраў прабягуць у іх Пётр (справа) і Павел.

Павел

Калі на рахунку Пятра 34 марафонскія дыстанцыі ў 42 кіламетры 195 метраў ды некалькі соцень "паўмарафонаў", то Павел Сталбавенка любіць бег у прынцыпе, кожны дзень "наразае" кругі па Маладзечну і яго ваколіцах. Падчас адной з прабежак у гарадскім парку і пазнаёміўся ён з Пятром. Разгаварыліся, дамовіліся аб сустрэчы. І мінулы панядзелак стаў днём Пятра і Паўла: гаварылі пра жыццё, пра спорт, разглядалі фотаздымкі, абмяняліся майкамі з марафонскай сімволікай, жартавалі... Не абышлося і без кілішка-другога самаробнага віна – Павел Сталбавенка назаўтра ад'язджаў у Крым, у Еўпаторыю, судзіць першынство краін СНД па гарадках сярод юніёраў. Гэтым адметным відам спорту Павел захапіўся яшчэ ў 1954 годзе, дакінуў біту да "Майстра спорту СССР". Цяпер не столькі сам выступае, колькі судзіць спаборніцтвы самых высокіх рангаў. Дарэчы, як і Пятра, спорт выратаваў яго ад многіх хвароб, загартаваў фізічна і духоўна. "Дзякуючы спорту, – без усялякага жарту гаворыць, – мяне вось ужо 42 гады ў знакамітай нашай "Спадчыне" трымаюць".

У туманнай Англіі займацца спортам модна і прэстыжна. У пасчарнобыльскай Беларусі нямала знойдзецца тых, хто не супраць пакпіць са спартсменаў-аматараў. Няўжо прыклад Пятра і Паўла, не біблейскіх, а нашых сучаснікаў, не навука?

Іван МЁДАЎ.

Табло

■ ФУТБОЛ

МЯДЗЕЛ. Прайшоў чэмпіянат раёна.

Першае месца заняла каманда са Svіра, якая ў фінальным матчы па пенальці адолела футбалістаў тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання.

Алесь ВЫСОЦКІ.

■ ФУТБОЛ, ПЕРШАЯ ЛІГА

22 жніўня. Асіповічы – Смаргонь 0:2.

Галы: Налівайка (33, 55).

25 жніўня. Смаргонь – Тарпеда-Кадзіна 0:0.

Пасля 20 тураў смаргонцы маюць 19 ачкоў і знаходзяцца на 13-м месцы сярод 16 каманд.

Юрый КАРПІЦКІ.

■ НА ГЭТЫМ ТЫДНІ ГУЛЯЮЦЬ

31.08 Смаргонь – Хімік (Светлагорск)
У першым крузе 0:0

31.08 Забудова – Спартак-ВАР-Днепр (Шклоў)
+0=2-1 2-4. У першым крузе 0:0

01.09 (дублі) Маладзечна-2000 – Тарпеда (Жодзіна)
У першым крузе 1:2 (Грыхуцік)

02.09 Маладзечна-2000 – Тарпеда (Жодзіна)
+3=0-1 6-3. У першым крузе 0:2

04.09 Смаргонь – Лакаматыў (Мінск)
У першым крузе 0:1

04.09 Палессе (Мазырскі раён) – Забудова
+2=1-0 8-4. У першым крузе 2:2 (Савіцкі, Відрук)

■ ФУТБОЛ, ВЫШЭЙШАЯ ЛІГА

Буйное паражэнне зробіць восень гарачай

24 жніўня. Славія (Мазыр) – Маладзечна-2000 3:0

Галы: Кліменка (45, 67), Лешанюк (71).

Суддзя: Вадзім Жук (Мінск), 300 гледачоў.

Макрыцкі
Смірноў (Грыхуцік, 58) Дараховіч
Сысой Лявончык (Мятліцкі, 79)
Карпіленка (Калянюк, 62)
Азява
Дрозд Пятроўскі
Азаронак
Сцепановіч (кап.)

Запасныя: Альховік, Рубацкі, Антановіч, Невядомскі.

Гульня

Зыход гульні вызначыў 19-гадовы нападаючы гаспадароў Кліменка, які забіў два галы. Дарэчы, усе ўзяцці маладзечанскіх варот былі з межаў штрафной. Напярэдадні ж Макрыцкі зрабіць нічога не здолеў.

Барацьба за выжыванне

Гульня ў Мазыры канчаткова развеяла ілюзіі наконт лёсу маладзечанцаў у гэтым сезоне. Спакойнага жыцця ў іх не будзе. За права прадоўжыць сваё мучэнні ў вышэйшай лізе і на наступны год будуць "змагацца" толькі дзве каманды: "Маладзечна-2000" і "Лакаматыў-96". Астатнія два кандыдаты на вылет – "Зорка" і "Славія" – узмацнілі склад вопытнымі гульцамі і глядзяцца больш стабільна. Хутчэй за ўсё, за некалькі тураў да заканчэння чэмпіянату гэтыя дзве каманды датэрміновa вырашаць пытанне аб захаванні сваёй прапіскі ў мацнейшым дывізіёне яшчэ на год.

Фота Міхалая ХАДАСЕВІЧА.

Якую перспектыву бачыць нападаючы "Маладзечна-2000" Віталь Макрыцкі? Ці адновіць калісьці клуб поспехі 1991 года.

Ці патрэбная такая вышэйшая ліга?

Можа, гэта і парадокс, але вышэйшая ліга па сутнасці непатрэбная ні маладзечанцам, ні "Лакаматыву-96". Без належнага ўзмацнення і ў 2003-м годзе каманда-"шчаслівчык" будзе прайграваць усім запар. А хто ж пра балельшчыкаў падумае? Ці цікава ім назіраць за чарговымі паражэннямі нічыімі сваёй каманды? У Маладзечне футбол як відовішча даўно страціў побыт. На стадыён ходзяць толькі сапраўды аматары футбола. Зніжэнне цаны білета з двух з палова да тысячы рублёў не дабавіла балельшчыкаў на трыбуны. Мяркую, што не дапаможа тут і бясплатны ўваход.

Успомнім пачатак 90-х. На футбол хадзілі сем'ямі. Бо там можна было ўбачыць відовішча. Дзесяць гадоў таму маладзечанскі стадыён быў самы наведваемы ў краіне. Цяпер пасля ўбачанай гульні рызыка атрымаць чарговы стрэс блізіцца да ста працэнтаў. Уявіце сябе на месцы футбалістаў. Ці цікава было б вам выходзіць на поле для таго, каб змагацца за нічыю? Нават калі б за гэта і плаціць зарплату. Тым больш, што спартсмены, а тым больш футбалісты – славалюбівыя людзі, якія не любяць прайграваць.

Добра, пашанцавала абаронцу **Дзмітрыю Молашу**, які прыйшоў у "Маладзечна" вясной 99-га у 18 год. Тады каманда прайгравала ўсім, прапускала шмат, і Молаш не вельмі вылучаўся сярод астатніх абаронцаў. Дзмітрыя запрыкмеціў трэнер аднаго з лідэраў чэмпіянату БАТЭ, і на наступны год абаронца перайшоў туды. Прабіўся ў склад, пачаў забіваць, цяпер з'яўляецца адным з перспектыўных маладых абаронцаў краіны, кандыдат у маладзёжную зборную Беларусі, добра згуляў супраць знакамітага "Мілана". А ўсё ад таго, што трапіў у каманду-пераможцу, дзе гульцы, у тым ліку і абаронцы, могуць ствараць, а не толькі разбураць пад страхам паражэння. А хто ведае, можа, той самы **Сяргей Дрозд** не менш таленавіты за Молаша?

Што рабіць з Макрыцкім?

У гульні супраць "Славіі" трэнер "Маладзечна-2000" **Аляксандр Кісцень** выбраў гульню ад абароны ў разліку на доўгія пасы наперад Макрыцкаму, які, на думку трэнера, мог раз-другі збегчы ад абаронцаў мазыран і, калі пашанцуе, забіць гол. Гэта было ў вышэйшай ступені наіўным. Ну, не можа пакуль забіваць Макрыцкі ў вышэйшай лізе! Колькі разоў наступалі на адныя і тыя граблі і **Румбуціс**, і Кісцень. Віталь Макрыцкі нападаючым гуляе з дзяцінства. І рэгулярна забіваў. Але толькі за каманды ДЮСШ і "Забудову". Забіваў і ў міжсезонні. Той жа "Забудове" летам ў дзвюх гульнях шэсць галоў забіў. У афіцыйных матчах сёлета ён забіў толькі "Белшыне". І не растраціў жа Віталь бамбардзірскія навыкі! Тут трэба папрацаваць ці над псіхалогіяй гульца, ці змяніць яго пазіцыю на поле, ці змяніць яму каманду. Вось дзе праца трэнера! А выставіць на гульню супраць "Славіі" дзевяць абаронцаў можа і аўтар гэтых радкоў. Прытым ачкоў каманда менш бы сапраўды не набрала.

Як далей гуляць?

Па трох гульнях, у якіх каманду ўзначальваў Аляксандр Кісцень, за ім не заўважалася вялікага трэнерскага таленту. Па якім крытэрыям ацэньваецца работа трэнера? Вынік і гульня каманды, уменне гульцоў перастройваць тактыку ў залежнасці ад саперніка і ходу гульні. Часцяком геніяльны трэнер адной заменай можа выратаваць гульню. Што мы бачым? Маладыя маладзечанскія гульцы "рубіліся", пакуль ёсць сілы, а потым гуляюць на адбой да фінальнага свістка. Дык дзе ж тут тактыка? Ніводная з замен не ўзмацніла гульню каманды.

Зразумела, многае вырашае і выканаўчае майстэрства, якога, дапусцім, і не зашмат у гульцоў гэтага склада. Але ўсе ведалі, што цудаў не будзе, і не прыйдуць сёлета ў клуб вопытныя і вядомыя гульцы. Працаваць прыйдзецца з тым, хто застаўся.

Наконт тактыкі. Упэўнены, што не дасць належнага выніку цяперашняя гульня ад абароны. З чацвёркі абаронцаў трое – 1983-84 гадоў нараджэння, у якіх гэты сезон – дэбютны ў вышэйшай лізе. Таму верагодныя памылкі, допушчаныя хаця б адным з абаронцаў за ўвесь матч, вельмі высокая. А памылка можа абярнуцца голам у свае вароты. Успомнім, што сёлета "Маладзечна" не прапускала толькі ў сваім дэбютным матчы.

Таму трэба зыходзіць з таго, што хаця б адзін гол, але каманда прапусціць. Значыць, трэба забіваць таксама хаця б аднойчы. Каму? Добра, што ёсць **Сідарэнка**, які забіў у гэтым чэмпіянаце пяць галоў. Але гэтага мала. Не выйшаў ён супраць "Славіі", і атрымалася, што момантаў забіць гол у каманды і не было. Магчыма, наперад вылучыць некага з паўабаронцаў. Напрыклад, Сысоя, які забіваў двойчы, ці Азаронка, ці яшчэ некага. Можа, Грыхуціка з дубля.

Мэта гэтага артыкула – не вучыць сваёй справе маладзечанскіх трэнераў. Проста погляд з боку. Лічу, што патрэбныя перамены. А так склад каманды і пазіцыі гульцоў можна адгадаць амаль на сто працэнтаў. Усё ж такі трэнер павінны быць творчым чалавекам.

Мы з сябрам незалежна адзін ад аднаго зрабілі прагноз на матч "Славія" – "Маладзечна-2000". Абодва паставілі лік 3:0. І не скажаш, што мы не патрыёты сваёй каманды. Проста дасведчаныя ў футболе прагнозе.

Вынікі 17-га тура

"Белшына" – "Тарпеда-МАЗ" 3:2, "Дынама" (Мн) – "Лакаматыў-96" 5:1, "Тарпеда" – "Днепр-Трансмаш" 2:0, "Дынама" (Бр) – БАТЭ 0:1, "Шахцёр" – "Зорка-ВА-БДУ" 2:1, "Нёман" – "Гомель" 2:1.

Турнірная табліца

1. Нёман	39
2. БАТЭ	38
3. Тарпеда-МАЗ	34
4. Шахцёр	31
5. Днепр-Трансмаш	30
6. Дынама (Мн)	29
7. Тарпеда	29
8. Гомель	27
9. Белшына	24
10. Дынама (Бр)	21
11. Зорка-ВА-БДУ	10
12. Славія	10
13. Маладзечна-2000	**8**
14. Лакаматыў-96	6

Юрый КАРПІЦКІ.

ВІНШАВАНКІ

Віншуем з днём нараджэння любімую матулю **Ірыну Міхайлаўну Сялюн**! Жадаем здароўя, шчасця, усяго найлепшага. *Родныя.*

Віншуем **Наталлю Францаўну Пастэрнак** з 40-годдзем! Жадаем здароўя, шчасця, дабрабыту, удачы! *Калектыў д/с №5, г. Вілейка.*

Адзінага, любага **Аляксандра Чарняўскага** з Маладзечна віншую з днём нараджэння! Няхай усе твае мары стануць рэальнасцю. *Твая К.*

З юбілеем віншуем любімую матулю і бабулю **Ганну Аляксандраўну Умінскую**! Здароўя, шчасця, дабрабыту табе, дарагая! *Муж, дзеці, унукі.*

Паважаныя **Наталля** і **Вадзім! Шчыра** і сардэчна віншую вас з днём нараджэння вашай дачкі Карыны! Жадаю здароўя, шчасця. *Эдуард.*

Дарагая **Лена Касяк** з в. Людвінова! Віншуем з юбілеем! Моцнага здароўя, шчасця, усяго добрага ў жыцці. *Мама і ўсе родныя.*

Таня Кажура, с днём нараджэння! Здоровья — без лечения, счастья — без ограничения, желаю благ тебе земных, я знаю, ты достойна их. *Рэгіна.*

Віншуем **Лідзію Гаўрылаўну Фалей** з днём нараджэння! Жадаем шчасця, здароўя, дабрабыту і ўсяго найлепшага. *Ігар, Юля.*

Віншуем **Ірыну Міхайлаўну Саўчыц** з днём нараджэння! Будь молодой и красивой, приветливой и милой, доброй и простой, любимой и родной. *Сястра і яе сям'я.*

З юбілеем **Веры Васільеўне Глінскай** з Маладзечна
Няхай табе сонца смяецца,
Няхай табе ўсё ўдаецца,
Жадаем шчасця, здароўя без лекаў.
Дабра і спакою, і доўгага веку.
З павагай і любоўю сям'я Пакладок.

З юбілеем **Сяргея Сяргеевіча Гештарова**!
Желаем счастья в этот день,
Тепла от тех, кто будет рядом,
Улыбок нежных, как сирень,
И солнечных лучей в награду.
И не грусти ты о годах,
В любых годах свой вкус
и сладость,
Лишь были бы с тобой всегда
Семья, друзья, здоровье,
радость.
З павагай цешча і сям'я Савіцкіх.

Віншую **Іну Мілецьеўну Чараўку** з днём нараджэння! Жадаю шчасця, здароўя, кахання, дабрабыту, удачы. *З любоўю Сяргей.*

Віншуем дарагую дачушку **Ірыну Міхайлаўну Саўчыц** з днём нараджэння! Шчасця, здароўя, сямейнага дабрабыту. *Тата і мама.*

Віншую з днём нараджэння **Людмілу Станкевіч** з Вілейкі! Жадаю шчасця, здароўя, дабрабыту, удачы. *Святлана.*

Віншуем з юбілеем **Ніну Іванаўну Бялан** з Маладзечна! Желаем быть всегда счастливой, здоровой, веселой и любимой! *Родныя.*

Віншую з 18-годдзем **Таню Мароз**! Жадаю шчасця, здароўя, кахання, поспехаў у працы. Няхай сонейка табе ўсміхніцца! *Сяброўка Марына.*

Галіна Курыловіч! Поздравляю! Счастья, радости желаю, жить, творить, смеяться, петь — в общем, сердцем не стареть. *Дачка.*

Фота Сяргея БЯЛКОВА.

Удзельнікі каманды "Вясёлая кілька" Іван Бялкоў, Вольга Крыскевіч, Аляксей Дзевяцень.

■ ТУРЫЗМ

Спаборніцтвы памяці Таццяны Брылевіч

МАЛАДЗЕЧНА. У мінулыя выхадныя ў трынаццаты раз сабраліся турысты на традыцыйных спаборніцтвы па тэхніцы воднага турызму, якія прысвечаны памяці маладзечанскай турысткі Таццяны Брылевіч.

Спаборніцтвы праходзілі на рацэ Віліі каля вёскі Чырвоны Беражок. Восем каманд спаборнічалі ў наступных відах: ралі на байдарках-тройках, слалам на каяку і слалам на байдарках-двойках сярод мужчынскіх і змешаных экіпажаў.

У першы дзень спаборніцтваў каманды мераліся сіламі ў ралі. Першае месца заняла каманда "Хамелеон-1" – 30 хвілін 38 секунд. Каманда школьнікаў "Вясёлая кілька" стала другой. Увогуле, "Кілька" зрабіла сенсацыю на спаборніцтвах. Яна разам з "Хамелеонам-1" і з леташнім чэмпіёнам – камандай завода металаканструкцый – прэтэндавала на першае месца.

Пасля падвядзення вынікаў другога дня аказалася, што ў суме "Хамелеон-1" (у складзе сямейнага экіпажа Алены і Аляксея Корсакаў, Яўгена Роўды і Юрыя Чыркова) і "Вясёлая кілька" (Іван Бялкоў, Павел Жгун, Аляксей Дзевяцень і Вольга Крыскевіч) набралі аднолькавую колькасць балаў. Трэцяй стала каманда ЗМК (Андрэй Жаркевіч, Пётр Дарахові́ч, Дзмітрый Пятроўскі і Аляксандра Кушнікава).

Прызёры атрымалі сувеніры ад Маладзечанскага піўзавода і ганаровыя граматы турклуба "Пілігрым".

Сяргей БЯЛКОЎ.

■ ПРАЦЭС

На «хімію» — праз два тыдні

У аўторак рэдактар газеты "Пагоня" Мікола Маркевіч і журналіст гэтага выдання Павел Мажэйка сталі на ўлік у крымінальна-выканаўчай інспекцыі (КВІ) Кастрычніцкага раёна Гродна. Да месцаў адбыцця пакарання яны будуць этапаваныя не пазней як праз два тыдні, паведаміў начальнік КВІ Вячаслаў Савіч.

У КВІ ў журналістаў узялі падпіску аб нявыездзе, адабралі пашпарты, ваенныя білеты, знялі адбіткі пальцаў.

Месцы, дзе журналісты будуць адбываць пакаранні, пакуль нявызначаныя. Тэрмін падачы хадайніцтваў, якія могуць на гэта паўплываць, скончыцца заўтра, паведаміў Вячаслаў Савіч. Па яго словах, не выключана, што журналісты могуць быць размеркаваныя і па-за межамі Гродзенскай вобласці.

Ірына ЧАРНЯЎКА,
www. pahonia. promedia. minsk. by.

■ КОНКУРСЫ

Зарабі білеты ў кіно

Прывітанне, шаноўныя! Самай папулярнай версіяй адказу на мінулае пытанне быў ледавік. Але, на жаль, гэтая версія няправільная. Называлі таксама ў якасці адказу паветра, атмасферу, нават бога.

Але толькі **Юрый Мінец** знайшоў правільны адказ. Гэта магнітны полюс Зямлі. Віншую Юрыя і запрашаю яго па білеты ў кіно.

Наступнае заданне. Расійскі імператар Мікалай І адрозніваўся не самай вытанчанай мовай. Імператар застаўся задаволены скульптурнымі групамі, якія ўпрыгожылі Анічкаў мост у Пецярбургу, і на цырымоніі, звязанай з адкрыццём маста, заявіў: "Ну, Клодт, то коней робіш лепш, чым...". Пытанне: чым хто?

Тэлефануйце 69667 у Маладзечне (апошні тэрмін – 10 верасня, 15-00) і прыходзьце па запрашальны білет для дзвюх асоб на прагляд фільма ў маладзечанскім кінатэатры "Радзіма".

Юрый КАРПІЦКІ.

Блізкая гісторыя

Гісторыя з паштовай скрыні

Конкурс для школьнікаў працягваецца!
Апошні тэрмін адсылкі конкурснай працы — 30 верасня.
Вы яшчэ можаце паспець узяць удзел і перамагчы!

Пераможцаў чакаюць прызы!

Грамадскае аб'яднанне "Дыярыуш" пры ўдзеле Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны і Таварыства беларускай школы абвяшчае конкурс "Гісторыя з паштовай скрыні".

У конкурсе могуць браць удзел вучні сярэдніх навучальных установ (пачынаючы з 7-га класа): школ, ліцэяў, гімназій, а таксама навучэнцы каледжаў, ПТВ, тэхнікумаў (да 19 год).

Форма конкурснай працы адвольная: сачыненне, інтэрв'ю, фільм і інш. Калі праца нятэкставая (аўдыё-, відэа-, фотаздымкі), да яе павінна быць далучана пісьмовая частка, якая адлюстроўвае працэс даследавання альбо заключае каментар да крыніцаў.

Працу пажадана пісаць на беларускай мове, яе можна выконваць індывідуальна альбо групай, самастойна альбо з дапамогай куратара.

Да працы абавязкова павінна быць далучана анкета ўдзельніка з прозвішчам, імем удзельніка, яго каардынатамі і назвай працы, а таксама з прозвішчам, імем і каардынатамі кіраўніка (пры яго наяўнасці).

Працу трэба дасылаць у адным асобніку па 30 верасня 2002 г. (дата вызначаецца па паштовым штэмпелі) на адрас: "Блізкая гісторыя", а/с 128, 220064, г. Мінск.

Вынікі конкурсу будуць абвешчаныя 30 лістапада 2002 г.

Усю патрэбную інфармацыю, парады і брашуру, у якой падрабязна выкладзеныя ўмовы конкурсу, можна атрымаць ад сакратара конкурсу Ірыны Коваль (па тэлефоне (8-017) 227-51-09, па эл/пошце: office@dyjaryush.org.by, па пошце: "Блізкая гісторыя", а/с 128, 220064, г. Мінск).

Жадаем поспехаў!

ЗНАЁМСТВЫ

Жанчына, 45/160/60, пазнаёміцца з адзінокім мужчынам для сур'ёзных адносін. Маладзечна-6, п/п МС 0942295.

Урач, 55/170/77, шукае жонку 37-43 гады, худзенькую, прыгожую, рост 156-163 см, з 1 дзіцем. Мінск-92, да запатрабавання, Мікалай Васільчанка.

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету!

Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

Купон 35

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы».
Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў.
Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

Рэгіянальная газета

ПРОЗВІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

● VW-Passat, універсал, 1.6TD, 1990-91 г. в., чырвоны, ц/з, г/у, к/ф, салон велюр. Тэл. (8-029) 6332137.

● Опель-Кадэт, 1.6 дызель, 1987 г. в., у добрым стане. Т. у Мядзеле 50022 (пасля 18⁰⁰).

● VW-Гольф-3, 1994 г. в., 1.8Б, чырвоны, 5-дзверны, ц/з, 2 п/б, эл/люстэркі, кар/фар, толькі з Германіі, 4200 у. а. Т. у Маладзечне 90629.

● А/м Мерседэс-124, 1992 г. в., 2.0 дызель, аўтамат, г/у, ц/з, АБС, выдатны стан, 4800 у. а., торг. Тэл. (8-029) 6224635.

● Форд-Скорпіё, 1991 г. в., 2.5 турбадызель, 5-дзверны, усе навароты. Т. у Маладзечне 67618 або 68037.

● Пежо-309, 1991 г. в., 1.9 см³, з Германіі, дызель. Т. у Маладзечне 39264 (15⁰⁰-22⁰⁰).

● А/м VW-Пасат, 1992 г. в., 1.6 г. в., 1.6ТД, цёмна-сіні. Т. у Маладзечне 33286. Т. у Мядзеле 43664.

● Форд-Сіеру, 2.3Д, 1988-89 г. в.; запчасткі да ВАЗ 21-08, 21-09. Т. у Вілейцы 53656.

● Опель-Аскону, 1987 г. в., 1.6 бензін, сіні, тэрмінова, нядорага. Т. у Вілейцы 59310.

● Л/а Хундай-Лантра, снежань 1993 г. в., 1.5 інжэктар, 4-5 л/100 км, эл/люк, ц/з, г/у руля, кандыцыянер, эл/шклопад'ёмнік, магнітола, эл/карэктар фар, сігналізацыя, 1950 у. а., торг. Т. у Вілейцы 58084.

● Опель-Амегу, 2.3ТД, 1988 г. в., люк, фаркоп, 1860 у. а. Т. у Вілейцы 52482.

● ВАЗ-2105, 1983 г. в., газ-бензін, 800 у. а. Т. у Маладзечне 69658.

● Опель-Вектру, 1989 г. в., 1.8Б, седан, 116000 км, шэры. Т. у Маладзечне 68438.

● БМВ-320, 1983 г. в., 600 у. а. Т. у Вілейцы 58835 (пасля 18⁰⁰).

● **АЎДЗІ-100, 1500 у. а. Т. у Вілейцы 57107.**

● А/м Аўдзі-80 "бочка", 1987-88 г. в., 100000 км, АКПП, чырвоны, сігналізацыя, люк, магнітола, 3 месяцы ў РБ, добры стан. Т. у Маладзечне 71068.

● А/м МАЗ-54329, 1992 г. в.; паўпрычэп бартавы, без тэнту, 12 м, "КЕССБОРЕР", 1981 г. в. Т. у Маладзечне 63600.

● ІЖ-комбі, 1987 г. в., можна па запчастках. Т. у Маладзечне 98410.

● А/м Аўдзі-80, 1987 г. в. (Бочка), 1650 у. а. Т. у Маладзечне 62783, (8-029) 6206636.

● Сеат-Таледа, 1993 г. в., 1.8Б, чорны, люк, ц/з, сігналізацыя, стэрэа, г/у. Т. у Маладзечне 52029, (8-029) 6252029.

● Нісан-Прымеру, 1994 г. в., 2.0 бензін. Т. у Маладзечне 31706.

● Мерседэс 124, 2.0Д, 1986 г. в.; ФВ-Т-4, 1992 г. в.; МАЗ-54329 + п/п МАЗ-9397, 1993 г. в. Т. у Маладзечне 37394, (8-029) 6444437.

● Мерседэс-Бенц-200-124, у аварыйным стане. Т. у Маладзечне 53569.

● Аўдзі-100, 1986 г. в., чорны металік, 2.3 турбаінжэктар. Т. у Вілейцы 58845, 56601.

● 3/ч Пежо-405. **КУПЛЮ ІНШАМАРКУ** (тэрмінова для вас). Тэл. (8-029) 6336667.

● Аўдзі-100, 1990 г. в., цёмна-сіні металік, 1.8і, 7,5 л/100 км, у выдатным стане. Т. у Маладзечне 96599.

● Фіят-Панду, 1991-92 г. в., 1.0 мона, 4,5 л/100 км, 5КПП, чорны, люк, магнітола, добры стан, 1450 у. а., торг. Т. у Маладзечне 99651.

● Опель-Аскону, 1986 г. в., 1.6Д. Т. у Маладзечне 62146.

● Ford-Escort, 1993 г. в., 1.3 бензін, чырвоны, 3-дзверны, ц/з, кар/фар, велюр, люк, 5 л/100 км, 2 тыдні з Германіі. Т. у Маладзечне 32669.

● Форд-Эскорт, 1986 г. в., 1.3Б, 5-дзверны, цёмна-шэры металік, люк, добры стан, 1100 у. а. Т. у Маладзечне 39700.

● А/м Форд-Сіера, 1988 г. в., 2.0 б/г, 1250 у. а. Т. у Маладзечне 52003.

● А/м VW-Пола, 1991 г. в., 1500 у. а. Т. у Маладзечне 66495.

● Седлавы цягач КРАЗ-257 з пляцоўкай для перавозкі лесу. Т. у Смаргоні 36571 (любы час).

● ФордіЭскорт, 1991 г. в., хэтчбек, 6 месяцаў з Германіі, спелая вішня, ABS, г/у руля, эл/пакет. Т. у Смаргоні 33431.

● Форд-Гранаду, 1985 г. в., 2.0 бензін, добры стан. Т. у Вілейцы 58745, (8-029) 6530740.

● А/м Фіят-Тэмпра, 1991 г. в., 1.9Д, сігналізацыя, новая гума, 10 месяцаў з Германіі, добры стан, 2250 у. а. Т. у Маладзечне 61507.

● Рэно-19 "Шамада", 1991 г. в., 1.4кб, 1950 у. а., торг. Т. у Маладзечне 33980.

● Форд-Эскорт, 1995 г. в., комбі, дызель, 1.8, чырвоны, 5 л/100 км, АВС, сервруль, 3750 у. а., 5 дзён з Германіі. Т. у Маладзечне 99648, 32523.

● Аўдзі-80, 1993 г. в.; Мазду-626, 1994 г. в. Т. у Маладзечне 50183, (8-029) 6560483.

● Фольксваген-Гольф-II, 1991 г. в., чырвоны, 5-дзверны, 1.3 бензін, 200 у. а., з Германіі. Т. у Маладзечне 34680, 31709.

● Форд-Сіеру, 1990 г. в., 1.8Б, чырвоны, ц/з, сігн., л/д, выдатны стан, 2000 у. а., торг. Т. у Валожыне 58989 (пасля 19⁰⁰).

● ФВ-Джэту, 1986 г. в., сіні металік, 1.6 г/б, добры стан, 1650 у. а., торг. Т. у Валожыне 54465 (пасля 19⁰⁰).

● Опель-Вектру, 1991 г. в., 1.8і, з Германіі. Т. у Маладзечне 68862.

● Фіят-Тэмпра, 1.6 газ-бензін, 1995 г. в., універсал, цёмна-зялёны металік, эл/пакет, л/д, ідэал стан. Т. у Маладзечне 69418, (8-029) 6664241.

● 3/ч Гольф-1Б; а/м Гольф-1, дызель + кузаў. Т. у Маладзечне 31115 (увечары).

● А/м Форд-Арыён, 1.8Д, 1991 г. в., белы, 2100 у. а. Т. у Маладзечне 75085, (8-029) 2822809.

● ВАЗ-21013, 1982 г. в., т/а 2004 г., 700 у. а. Т. у Смаргоні 94580.

● Форд-Эскорт, 1.6Д, 5КПП, 1986 г. в., чырвоны, 3-дзверны, у добрым стане, нядорага. Т. у Маладзечне 90207.

● Форд-Эскорт, універсал, дызель, 1987 г. в., 1550 у. а. Т. у Маладзечне 36992, (8-029) 6671984.

● Мерседэс-190Д, 11.1992 г. в., 3400 у. а. Тэл. (8-029) 6633832.

● А/м Опель-Корса, 1990 г. в., 1.4Б, серабрысты, 5 л/100 км, 1200 у. а., торг. Т. у Маладзечне 76877.

● Тэрмінова Таёту-Карына-2, 1986 г. в., 2.0Д, 1300 у. а., торг. Т. у Маладзечне 77375.

● Аўдзі-100, 1982 г. в., добры стан. Т. у Мядзеле 32160 (пасля 20⁰⁰).

● Мерседэс-190, 1985 г. в., 2.0 карбюратар, белы, ідэальны стан, новая гума, 1900 у. а. Т. у Вілейцы 56840.

● А/м Ніва, 1985 г. в., стан выдатны. Т. у Вілейцы 56879.

● 3/ч да ВАЗ-2105, 1.6Б, ёсць усё; з/ч да Аўдзі-80, 100, 1.6Б; да БМВ-518, рашотка радыятара, фары пярэднія, заднія, капот задні; гуму R-13 — 4 шт., 2 крылы пярэднія да ВАЗ-05-07, парогі ВАЗ-05-07. Т. у Маладзечне 96676, Андрэй, Сяргей.

● VW-Пасат, 1992 г. в., чырвоны, нефарбаваны, АБС, эл/пакет, 3450 у. а., торг. Тэл. (8-029) 6164573. Т. у Вілейцы 53136.

● МАЗ-54322, 1986 г. в., капрамонт у 2001 г., тахограф, спойлеры, новая гума + п/п МАЗ-93866, 1991 г. в., 68 м³, тэнт, алюмін. дзверы, барты. Тэл. (8-029) 6164573. Т. у Вілейцы 53136.

● Мікраўтобус Фольксваген LT-28, грузапасажырскі, 2.4 дызель, 1986 г. в. Тэрмінова! Т. у Вілейцы 74226, 54311.

● Форд-Эскорт, універсал, дызель, 1986 г. в., чырвоны, 1350 у. а. Т. у Вілейцы 56113.

● Тэрмінова а/м Мазда-323, 1988 г. в., 1.5Б, белая. Т. у Вілейцы 48241.

● Аўдзі-100, 1982-83 г. в., 1.8Б, белы, 5КПП, стан добры, 1450 у. а. Т. у Вілейцы 58969.

● Форд-Скорпіё, 1985 г. в., аб'ём 2.0Б, колер шэра-зялёны металік, цана 1000 у. а. Т. у Вілейцы 45276, 55500.

● ВАЗ-2106, 1987 г. в., газ-бензін. Цана дагаворная. Т. у Вілейцы 42263.

● ВАЗ-2103, 1982 г. в., капрамонт 2002 г., ідэальны стан, торг; ВАЗ-2108, 1986 г. в., ідэальны сан, торг. Т. у Вілейцы 53941.

● М/а Таёта, 1993 г. в., дызель, пасажырскі, або мяняю на л/а. Т. у Вілейцы 55194.

● Форд-Транзіт, 10.1992 г. в., 140000 км, доўгі, высокі, грузапасажырскі, 6 месцаў, гідраўзмацняльнік, фаркоп, 3 дні з Галандыі. Т. у Вілейцы 58581.

● Форд-Скорпіё, 2.0і, 1986 г. в., сіні + камплект гумы з дыскамі. Т. у Вілейцы 56829.

● Форд-Транзіт, пасажырскі, 2.5Д, 1986 г. в., нядорага. Т. у Вілейцы 54777.

● А/м Опель-Кадэт, 1990 г. в., 1350 у. а. Т. у Вілейцы 55783.

● А/м Мазда-626, дызель, 1990 г. в., 2000 у. а. Т. у Вілейцы 53198.

● Форд-Сіеру, седан, 1987 г. в., 2.0 карбюратар, газ (Італія), ABS, цэнтральны замок. Тэл. (8-029) 6500968.

● А/м Масквіч-2140 на запчасткі. Т. у Вілейцы 57927.

● А/м Масквіч-412, 1990 г. в. Т. у Вілейцы 42314.

● VW-Гольф-2, 1985 г. в., 4-дзверны, 1300 у. а. Т. у Вілейцы 53626 (18⁰⁰-23⁰⁰).

● А/м ВАЗ-2105, 1990 г. в., добры стан, цана дагаворная. Т. у Вілейцы 57774 (пасля 21⁰⁰).

● ВАЗ-21063, ідэальны стан. Т. у Вілейцы 58160.

● **ВАЗ-2101**, 1980 г. в., 250 у. а. Т. у Вілейцы 54913.

● Опель-Кадэт, 1991 г. в., 1.6 бензін. Т. у Вілейцы 64380.

● ВАЗ-2105, 1991 г. в., сігналізацыя, цэнтр/замок, мультылок і аўтапрычэп. Т. у Вілейцы 54196.

● Рухавік ГАЗ-2401; электрарухавік 5,5 квт; электралічыльнік 3ф; кабель АВВГ 4х10. Т. у Маладзечне 77301.

КУПЛЮ

● ВАЗ 08-09 да 1200 у. а. Т. у Вілейцы 42234, 53331 (8⁰⁰-17⁰⁰).

● **МІКРААЎТОБУС** па беэнаяўным разліку. Тэл. (8-029) 6550799.

● М-2140, М-412 — на хаду. Т. у Вілейцы 54594 (пасля 18⁰⁰).

● Няспраўную аварыйную іншамарку, нядорага, з 1986 г. в. Т. у Маладзечне 34522, 52326.

● А/м VW, Опель, 1986-87 г. в., крыху біты. Тэл. (8-029) 6675842, (8-029) 6369136.

● Трактар МТЗ-80 або МТЗ-82, пасля 1990 г. в., у рабочым стане. Т. у Маладзечне 36581.

МЯНЯЮ

● Грузавы мікрааўтобус ЛТ-28, 1989 г. в., на легкавы аўтамабіль, або прадам. Т. у Вілейцы 59112.

ПАСЛУГІ

● Прафесійная ўстаноўка аўтасігналізацый, шклопад'ёмнікаў, аўтамагнітол і акустыкі, ц/з, рамонт электраабсталявання аўто (гарантыя і якасць). Т. у Маладзечне 64136. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.

ІНШАЕ

● Завязу ў Вільнюс. Прадам вал для цыркуляркі, апракідвальнік для л/а. Тэл. (8-029) 6559699.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

● Чатырохпакаёвую кватэру ў Маладзечне, раён Лясных. Т. у Маладзечне 33209, (8029) 6633209.

● Дом, зруб. Т. у Маладзечне 62537.

● Недабудаваны дом у в. Шчомысліца (2 км ад Мінска), 10х10, 60% гатоўнасці, лазня, 15 сотак. Т. у Мінску 2267948 (8⁰⁰-10⁰⁰), 2063072 (пасля 18⁰⁰).

● Зямельны ўчастак 0,11 га (фундамент і хлеў).тв 52074.

● Двухпавярховы 2-кватэрны дом з усімі камунікацыямі. Т. у Вілейцы 53170 (пасля 18⁰⁰).

● Новы дом, 15 км ад Вілейкі, рака, лес, асфальт, свет, калодзеж, хлеў, гараж — усё цаглянае, участак 20 сотак, чарназём апрацаваны. Т. у Вілейцы 53569, 53468.

● Драўляны дом у Вілейцы, раён вакзала. Т. у Мінску 132006.

● 3-пакаёвую кватэру ў в. Нарач, Вілейскага раёна. Т. у Вілейцы 48225.

● Дом з гаспабудовамі (0,25 га зямлі), 5 км ад горада Вілейкі. Т. у Вілейцы 55931 (1500-22⁰⁰).

● Дом у Маладзечне. Т. у Маладзечне 68947.

● Дом у в. Княгінін Мядзельскага р-на, з усімі пабудовамі, з тэлефонам. Побач чыгунка. Тэл. (8-0232) 453418 (пасля 21⁰⁰).

● 2-пакаёвую кватэру ў Вілейцы або мяняю на Маладзечна. Т. у Маладзечне 74065 (8⁰⁰-17⁰⁰).

● Нядорага дачу-дом 100% гатоўнасці (тры ўзроўні, участак ландшафтнага тыпу, 15 сотак, па ходу электрычкі, 22 км ад Мінска, 53 км ад Мінска. Т. у Мінску 2177314 (увечары).

● Дачу ў в. Ласі. Т. у Маладзечне 75321.

● Аднапакаёвую кватэру ў Смаргоні, Усходні, 37 м², 1/5. Т. у Смаргоні 53256 (пасля 19⁰⁰).

● Дом з сядзібай у в. Ардашы Смаргонскага р-на. Т. у Маладзечне 42986.

● 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Маладзечне 53580.

● Жылы дом, ст. Страж, вялікі сад, 0,5 га, лес. Т. у Маладзечне 67509.

● Дом у в. Клыні. Т. у Вілейцы 57023.

● Дом у в. Касцяневічы. Т. у Вілейцы 52038.

● 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, дом у вёсцы. Т. у Вілейцы 57927.

● Дом 10х13, 3 узроўні, усе камунікацыі, 20 сотак, гаспабудовы. Т. у Вілейцы 52594.

● 3-пакаёвую кватэру ў в. Аляхновічы, 50 км ад Мінска, па ходу электрычкі, або мяняю на Вілейку. Т. у Вілейцы 52754.

● Цагляны дом у Вілейцы (р-н Воўкаўшчына), з паравым і пячным ацяпленнем, агульная пл. 91 м², тэлефон, гаспабудовы, каодзеж, участак 8 сотак, сад. Магчымы абмен на аднапакаёвую кватэру ў Вілейцы з даплатай. Т. у Вілейцы 58001 (16⁰⁰-19⁰⁰).

● Гараж у ГБК-2. Т. у Вілейцы 57014.

● Цагляны дом у в.Седзіца. Т. у Вілейцы 69336.

КУПЛЮ

● 2-, 3-пакаёвую кватэру. Т. у Вілейцы 56169.

● Аднапакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 56605.

● Дом у Вілейцы. Тэл. (8-029) 6512036.

● 2-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Тэл. (8-029) 6550799.

● Аднапакаёвую кватэру. Прадам участак у в. Рагазы. Т. у Маладзечне 52953, 64868, (8-029) 6552953.

● 2-, 3-пакаёвую кватэру. Т. у Вілейцы 55091 (пасля 20⁰⁰).

НАЙМУ

● Сям'я з трох чалавек найме 1-, 2-пакаёвую кватэру з тэлефонам, у цэнтры або ў 6-ым мкрн. Т. у Маладзечне 53178.

● Кватэру на працяглы тэрмін. Т. у Вілейцы 52754.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

● **У САЛОНЕ ВЯСЕЛЬНАЙ МОДЫ "РАКСАЛАНА"** скідкі да 30%. Студэнтам дадаткова. У падарунак вэлюм і вяночак. Гасцініца "Маладзечна", 1-ы паверх. Т. у Маладзечне 71108. Ліц. №00582 Белбытсаюза ад 4.06.1999 да 4.06.2004 г.

● Мілыя нявесты! Усё для вас! Пярсцёнкі на а/м. Т. у Маладзечне 30848, 26308. Ліц. №01795 БДАБАН ад 8.05.2001 да 8.05.2006 г.

● **ВЯЛІКІ ВЫБАР** вясельных і вячэрніх убранняў. Сукенка для маці нявесты — **БЯСПЛАТНА**. Т. у Маладзечне **50825**. Ліц. №03716 Белбытсаюза ад 13.08.99 да 13.08.2004 г.

● **ВЯСЕЛЬНА-ВЯЧЭРНІ САЛОН "МІЛЭДЗІ".** Вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак па памяркоўных цэнах. Пастаяннае абнаўленне калекцыі. Студэнтам – летнія скідкі 10%. Т. у Маладзечне 77382. Ліц. №03576 БДАБАН ад 31.01.2002 г. да 31.01.2007 г.

● **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ.** Новыя мадэлі. **НЯДОРАГА.** Т. у Маладзечне **50510.** Ліц. №02477 БДАБАН ад 30.07.2001 г. да 30.07.2006 г.

● Вясельныя і вячэрнія ўбранні. Новыя паступленні. Т. у Маладзечне 75801. Ліц. №04285 БДААБАН ад 20.05.2002 г. да 20.05.2007 г.

● **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ:** модныя, элегантныя, новыя паступленні, вэлюм у падарунак. Т. у Маладзечне 39293. Ліц. №04599 Белбытсаюза ад 18.10.1999 г. да 18.10.2004 г.

● Вясельныя і вячэрнія сукенкі. Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быту). Т. у Маладзечне 67877 (дам.), (8-029) 6208849. Ліц. №03204 БДАБАН ад 30.11.2001 да 30.11.2006 г.

ВІДЭАФОТАЗДЫМКА

● Відэаздымка вяселляў, урачыстасцяў. Высокая якасць. Т. у Маладзечне 61455. Ліц. №948 МК РБ ад 22.05.2001 да 7.05.2006 г.

ГРУЗАПЕРАВОЗКІ

● 6-10-20 т, 16-82 куб. м, Р Б, СНД. Т. у Маладзечне 77185, 76077 да 18.00, (8029) 6651063. Ліц. №1-6211 МТіК з 27.08.98 г. да 26.08.2003 г.

● **6 тон, 10 тон, 20 тон, 16-82 м³. Т. у Маладзечне 77185,76077; (8-029) 6651180. Ліц. АЕ №1358 МТіК ад 9.03.2000 да 8.03.2005 г.**

● Грузаперавозкі РБ, Расія, 1-6 тон, фургон або барты. Т. у Вілейцы 56611 (пасля 19⁰⁰). Ліц. АЕ №1-4423 МТіК ад 30.05.2000 да 29.05.2005 г.

ІНШАЕ

● Набор і раздрукоўка тэкстаў. Якасна. Т. у Маладзечне 54505 (пасля 17⁰⁰).

● **ПРАПАНУЕМ ЖАЛЮЗІ** (мантаж, абмер бясплатна). Тэл. (8-029) 6659223. Т. у Вілейцы 59223. Пасв. №11792 ад 14.02.97 г.

● Зборка мэблі. Устаноўка помнікаў. Т. у Маладзечне 66952, 50664.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

● Вагонку (вольха). Т. у Маладзечне 73990, (8-029) 6673990.

● Дзверы б/у, ложкі б/у. Т. у Маладзечне 50755.

● Трубу п/э для вады, каналізацыі, газа. Т. у Маладзечне 53658, (8-029) 6272484.

● Батарэі ацяплення чыгунныя. Т. у Маладзечне 36847.

● Трубы чыгунныя d60х3 м, 20 шт., цана дагаворная. Т. у Вілейцы 56840.

БЫТАВАЯ ТЭХНІКА

● **ПРАЛЬНЫ АЎТАМАТ ВЯТКА**, б/у, можна па запчастках. Т. у Маладзечне 67349.

● Халадзільнік Мінск-10, рэстаўраваны, нядорага. Т. у Вілейцы 57228.

МУЗІНСТРУМЕНТЫ

● Тэрмінова фартэпіяна. Т. у Маладзечне 50915 (дам.), (8-029) 6650915.

● Піяніна, 320000 руб. Т. у Маладзечне 75915.

МЭБЛЯ

● Тэрмінова кухню, спальню — б/у, нядорага. Т. у Вілейцы 57771.

● Дзіцячую раскладную канапу "Капрыз", б/у, у добрым стане, нядорага. Т. у Маладзечне 64430.

ЖЫВЁЛА

● Карову. Т. у Маладзечне 28358.

● Карову, 5 год. Маладзечанскі р-н, в. Мароські, вул. Ласі, 12.

● Карову. Т. у Маладзечне 98410.

● Казу. Т. у Смаргоні 92510.

● Жарабку, 6 месяцаў, в. Роткавічы, Смаргонскі р-н. Т. у Маладзечне 73610.

● Рабочага каня, 3 гады. Т. у Вілейцы 59248, 58499.

● Рабочага каня, 6 год, калёсы, вупраж. Т. у Вілейцы 56637.

● Карову. Т. у Вілейцы 52540.

● Шчаня рускага спаніеля. Т. у Вілейцы 55911, Ала.

ІНШАЕ

● **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя цэны. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля будоўлі Дома культуры). Т. у Маладзечне 70656.

● **КАМП'ЮТЭР PI-PIV, КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ – Б/У, ГАРАНТЫЯ. ДАСТАЎКА. Т. у Маладзечне 54583, 64687, (8-029) 6432423.**

● **ТРУБУ** п/э водаправодную d20, 25, 32, 50, 63 і 110К. Тавар сертыфікаваны. **ЦУДА-ПЕЧКУ** для абагрэву, прыгатавання ежы, палівасалярка. Т. у Маладзечне 70448, (8-029) 6574276.

● Палас 2,5х4, мала б/у. Т. у Вілейцы 57565.

● Комплекс трэнажорны, пакаёвы. Т. у Маладзечне 62193.

● **ДРОВЫ. Т. у Маладзечне 67717, (8-029)6578703.**

● Апаратуру для ВІА. Т. у Маладзечне 61909.

■ **ХАВАЙСЯ Ў БУЛЬБУ**

Педагог-аматар

Любілі ў нас на заводзе браць шэфства над маладымі рабочымі. Турбот амаль ніякіх, а за настаўніцтва яшчэ крыху і прыплачвалі.

Прыходзіць малады чалавек паўгода ў вучнях, потым яму прысвойваецца разрад. Быў і ў нашай брыгадзе такі "вечны настаўнік". Вызначаўся ён вельмі своеасаблівымі крытэрыямі пры ацэнцы прафесійнай годнасці практыкантаў. Карацей кажучы, колькі бутэлек "Могилёвской крепкой" прынясеш яму напрыканцы практыкі, такі разрад і атрымаеш! Дарэчы, аўтар гэтага расповеду атрымаў тады другі разрад, бо ўсё ж такі розлічваў больш на веды, чым на "гэта". Не дапамагло...

Алег БЯГАНСКІ.

● Зварачны п/аўтамат, новы, Германія. Т. у Маладзечне 33846.

● Сотавы тэлефон GSM, б/у. Тэл. (8-029) 6238116.

● Дзіцячую каляску. Т. у Маладзечне 32006 (пасля 18⁰⁰).

● Дзіцячую каляску; пральны аўтамат, відэа CD; прайгравальнік; аўтамагнітолу; пыласос. Т. у Вілейцы 58949.

● Нядорага ванну 1,5 м, чыгунная, б/у, добры стан; кабіну душавую 80х80, новую. Т. у Вілейцы 54079, (8-029) 6230542.

● Бульбакапалку КТН-2В; кацёл цв/паліва. Т. у Вілейцы 52058 (пасля 20⁰⁰).

КУПЛЮ

● Факсімільнае выданне газеты "Наша ніва" (акрамя першага выпуску 1906-1908 г.г.). Т. у Вілейцы 57565.

● **КІНАКАМЕРЫ** Красногорск 3-2 і іншыя механічныя, **ФОТААПАРАТЫ**, гадзіннікі, грамафоны, мэблю, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8029) 6564854.

● Жоўцевыя камяні кароў — 5 у. а./гр. Т. у Брэсце (0162) 476550.

● Сотавы тэлефон, адключаны, без дакументацыі, да 100 у. а. Тэл. (8-029) 6595970.

● Двухцылiндравы будаўнічы кампрэсар. Т. у Маладзечне 34522, (8-029) 6234522.

● Сотавы тэлефон, адключаны, без дакументаў, да 100 у. а. Тэл. (8-029) 6595970.

● Вагончык-бытоўку пад дачу. Т. у Маладзечне 39412.

● Стружку 29НК, 79НМ, ВТ — дорага. Т. у Маладзечне 34699.

ЗГУБЛЕНА

● 13 жніўня ў р-не в. Вязынь прапала сабака чау-чау, рыжай масці, кабель. Тым, хто знайшоў або мае інфармацыю — узнагарода ў суме 1800000 руб. Т. у Мінску 5024269, (8-029) 6218945.

● Прашу вярнуць за ўзнагароду сумку, пашпарт на імя Ларысы А. Бурновіч. Маладзечна, В. Гасцінец, 74-58.

ІНШАЕ

● Пракат гульнявых прыставак "Sony PS" і "Sega DC". Дастаўка. Т. у Маладзечне 39379. Ліц. ББС №01796 ад 8.05.2001 г.да 8.05.2006 г.

● Эксклюзіўныя прадукты Мёртвага мора: солі, гразі, крэмы, шампуні, дэзадаранты, духі і інш. М 68898, (8-029) 6668898.

ПАТРАБУЮЦЦА

● Прадстаўніцтву страхавой кампаніі ЗСАТ "Бролі" патрабуюцца страхавыя агенты (з/п 5-15 % страхавой прэміі). Маладзечна, вул. Б. Хмяльніцкага, 22 (тэл. 66855) і Вялікі Гасцінец, 1а, СТА "Пушэ" (тэл. 77603).

● **АРГАНІЗАЦЫІ ДЛЯ РАБОТЫ Ў МАСКВЕ ПАТРАБУЮЦЦА БУДАЎНІКІ (МУЛЯРЫ, АДДЗЕЛАЧНІКІ. Т. у Маладзечне 90556, (8-029) 6212161.**

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Пра што ўспамінаеце 1 верасня?

Сказаць можна адзінае: маладзечанцы – надзвычай адукаваныя людзі. Бо ўсе апытаныя памятаюць, што 1 верасня – Дзень ведаў, і што дзеці ідуць у школу.

Пётр Баўтот, электрык:
— Згадваю, як у 1958 годзе пайшоў у першы клас у горадзе Дзісна Віцебскай вобласці. Закончыў 10 класаў. Вельмі клас у нас дружны быў, і настаўнікі добрыя.

Святлана Кісліцкая, прадавец:
— Пра школу думаю. У якую, слава богу, ужо не трэба. Надакучыла за партай сядзець. Лепш на работу хадзіць, хоць грошы плацяць.

Вера Сіманава, пенсіянерка:
— Успывае ў памяці, як маці напярэдадні 1 верасня сшыла палатняную сумку, каб я кнігі ў школу насіла.

У 1944 годзе ў Стоўбцах пайшла ў 1 клас сямігодкі. Мне было дзесяць гадоў. Усе прадметы выкладаліся на беларускай мове. Руская мова была, як замежная. Пісалі на чым было, самі паперу лінеілі. Толькі праз тры гады сшыткі з'явіліся.

А наогул, ніякіх урачыстасцей, як зараз, тады 1 верасня не было.

Наталля Бялкова, старшыня гарадскога Савета дэпутатаў:
— Успамінаю пра лета, якое ўжо прайшло. Што ў маіх дваіх дзяцей закончыліся канікулы. А мяне чакае інтэнсіўная дэпутацкая работа.

А яшчэ, што ў СШ №10 заўсёды ішлі ў школу 1 верасня, нягледзячы на які дзень тыдня ён прыпадаў.

Іван Целяшчук, вучань:
Дзень, як дзень. Ні аб чым не думаю. Гуляю, як звычайна. Толькі ў школу схаджу. У шосты клас перайшоў.

Іван Пальчэўскі, станочнік:
— Пра школу думаю. Жонка пойдзе дзяцей вучыць. А потым прыйдзе з вялікім букетам кветак. Уся такая прыгожая!

Падрыхтавала Ірына **РАБУШКА**.

Гараскоп 2 – 8 верасня

Авен (21.03–20.04)

У пачатку перыяду вы прадоўжыце высвятляць сямейныя стасункі. У выхадныя лепш рушыць за горад, прычым без кампаньёнаў. З 4 верасня актывізуецца інтэлект. Старыя нявырашаныя задачкі вы вырашыце імгненна і паспяхова.

Цялец (21.04–21.05)

Увесь перыяд – даволі аднастайная работа, якую давядзецца выконваць менавіта вам, таму што вашыя партнёры разбягуцца ў розныя бакі: хто ў адпачынак, хто ў загул, а іншыя захварэюць. Гэта будзе раздражняць. Вось у такім узрушаным стане вам прыйдзецца прымаць радыкальнае рашэнне.

Блізняты (22.05–21.06)

Вы поўнасцю акунецеся ў быт, на нейкі час вам падасца, што ўсё, што не тычыцца сям'і і дому, не павінна патрабаваць вашай увагі. Напэўна, для некаторых з вас такі перапынак неабходны. Але асноўная частка Блізняцоў не павінная пакідаць наезджаный каляіны, таму што адналенне зацягнецца. Ёсць над чым паразважаць!

Рак (22.06–23.07)

«Нельга жыць у грамадстве і быць свабодным ад яго» – дэвіз наступнага перыяду. Вам прыйдзецца праявіць сваё дыпламатычныя і камунікатыўныя здольнасці, будзе шмат сустрэч і дыялогаў, звязаных з паездкамі. Магчымыя значныя фінансавыя паступленні або выгадныя здзелкі.

Леў (24.07–23.08)

Змрочны настрой і разгублены стан душы – прычына бяссонніцы да 4 верасня. Але потым пачнецца перыяд павышанай эканамічнай творчасці, аднаўлення закінутых праектаў і гарманізацыі паўразбураных стасункаў. Наогул, прырода вашых эмацыянальных крызісаў – выключна ў вас.

Дзева (24.08–23.09)

У вас узрасце сіла пераканаўчасці, таму любыя перашкоды на прафесійным шляху вы пераадолееце лёгка, як майстар бегу з перашкодамі. Зоркі рэкамендуюць мець больш стасункаў з начальствам для таго, каб «выбіць» для сябе як мага больш пераваг на ўсіх планах. Магчымы працяг перарванага рамана.

Шалі (24.09–23.10)

Да 5 верасня ўзрасце спакойны стан душы. Вы будзеце адчуваць сябе камфортна ў любой сітуацыі. Гэта лепшы перыяд для вырашэння непаразуменняў, якія турбавалі вас у апошні час. Адкладзіце на нейкі час паездку, хаця яна і падаецца важнай.

Скарпіён (24.10–22.11)

Перыяд насычаны ідэямі, вынаходніцтвамі і адкрыццямі. Разлічвайце на падтрымку і дапамогу сяброў, аднадумцаў. У вас іх будзе шмат, як ніколі! Асабліва карыстайцеся спрыяльнымі абставінамі каля 5 верасня. А яшчэ вы атрымаеце рамантычныя прыгоды, аб якіх марылі!

Стралец (23.11–21.12)

Вашыя думкі ў гэты перыяд будуць віцца вакол праблем прафесійнага развіцця і станаўлення кар'еры. Аднак не спыняйцеся на дасягнутых выніках. Аснова любога поспеху – рух наперад, каханне і праца. Дарэчы, спрэчкі з партнёрам здарацца таксама з-за вашай самазадаволенасці.

Казярог (22.12–20.01)

З панядзелка ваш розум будзе актыўна генерыраваць новыя мадэлі стасункаў і прапаноўваць розныя вырашэнні супярэчнасцей. Вы будзеце патрэбныя ўсім. Выдатная фізічная форма дапаможа спартсменам атрымаць перамогу, а закаханым – пажаданае.

Вадалей (21.01–19.02)

У наступны перыяд лепш займацца расшырэннем кругагляду або працягам адукацыі. Не пачынайце новыя праекты. Асцярожна стаўцеся да заключэння шлюбу ў гэтыя дні, лепш адкладзіце на тыдзень-другі. Не думайце пра грошы – іх пакуль не будзе. Каб набыць душэўную раўнавагу, паспрабуйце сустрэцца са старым сябрам.

Рыбы (20.02–20.03)

Любое падпарадкаванне і насілле – балючае і супрацьзаконнае. Вы не дапускаеце націску на сябе або вельмі пакутуеце ад гэтага, але самі... Нібы танк, ціснеце тых, хто вакол вас: «Я вечная ахвяра, усё на мне». Гэта не так. Калі не спыніцеся, то канчаткова разбурыце сваё асабістае жыццё.

■ ШТО ПРА НАС ПІСАЛІ 95 ГОД ТАМУ

Ля Вілейкі напалі на зборшчыка

Маладэчна Вілейск. пав. Ехаў зборшык манапольки з Вилейки ў Маладэчну з грашыма; непадалёка ад Вилейки някіе людзи напали на яго и хацели адабраць грошы, ды зачали стрэляць; зборшчык злез з воза и выстрэлиў так сама, але ни ў кога не папаў; кони з другим чыноўникам спудзилися и панясьли. Гетые людзи абыскали зборшчыка, але грошай не знайшли, бо яны были зашыты ў адзежу; потым адабрали рэвольвер и уцякли. Аднаго чалавека ўжо арэштавали, бо на яго ёсць падазрэнне; ён сядзиць ў Вилейцы ў турме.

Вонка

Цяжка ў Будславе без крэдыту

М. Буцлаў Вилейскаго пав. Ў вёсцы Комарове жыве някіи Сталюк С. Меў ён усяго багацтва кабылу и кароўку; дык тая кабыла утапилася, а кароўка здохла, и нима яму як жыць. Бедак гэты абышоў ўсе вёски, просячы памагчы яму ў бядзе, але ж нихто на даў яму ниякай помачы. Тады пазычыў яму 10 руб. некіи пан за добры працэнт. Беда, што нима ў нас таких касс, што пазычыли бы грошы вёсковым людзям за невялікие працэнты, як гэта робицца за границаю; цяпер мужык, што пазычае грошы, плаціць за их непамерне многа и ўвесь свой веку выплацицца ня можэ, — каб жэ быў танны дробны крэдыт, то вёсковые багачы не здзиралі бы скуры з бедакоў.

Падпісчык

У Радашкавічах адкрыецца прыхадское вучылішча

У м. Радашковичах Вилейскаго пав. Як даведалася рэдакцыя, адкрываецца скора Прыходзкае вучылишчэ з двума класами. На гэта з казны будзе исьци па 1470 руб. што год. Будуць два вучыцеля; поп и ксёндз будуць навучаць рэлигии; рэлигии вучыцца могуць дзеци ў сваёй роднай мове; кали захочуць бацьки вучэникоў, каб учыли польскай мовы, то и гэта можна. У гэтай школе будуць вучыць расейскай мовы, арытметыки, геомэтрии и для праваслаўных славянскай мовы. Прымаюцца дзеци ўсих нацый без розницы.

Першая Беларуская Газэта з Рысункамі «Наша Ніва».
№28 ад 31 серпня 1907 года

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна - 01773, Вілейка - 01771, Смаргонь - 01592, Ашмяны - 01593, Валожын - 01772, Мядзел - 01797, Астравец - 01591, Мінск - 017(2)

Рэгіянальная газета
Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар **Аляксандр МАНЦЭВІЧ**.

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж 9100 экз. Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска).
Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная.
№35 (384) 30.08.2002. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 2466. Падпісана ў друк у 13.00 29.08.2002

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41, 5-07-99.
E-mail: regionnews@promedia.by
http://regionnews.promedia.minsk.by

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ
Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. 69667, 53841.
Вілейка: вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». Тэл. 55284.
Смаргонь: вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгони». Тэл. 33077, 34353.

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ «Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444